

SUD
EUROPSKE UNIJE

GODIŠNJI PREGLED GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2021.

Sud Europske unije: jamac zaštite prava Unije

Godišnje izvješće 2021.

Godišnji pregled

Sadržaj

Predgovor predsjednika	4
-------------------------------	---

1. Ukratko o 2021.

A Godina u slikama	10
B Godina u brojkama	28

2. Pravosudna aktivnost

A Osvrt na najvažnije presude godine	34
B Ključne brojke o pravosudnoj aktivnosti	72
Članovi Suda	77
Članovi Općeg suda	85

3. Praćenje institucije na putu prema novoj fazi u njezinoj povijesti

A Uvodna riječ tajnika	92
Focus EUjedinjeni u Rigi: jedinstveni pravosudni dijalog za ujedinjenu Europu	96
Focus Forum sudaca, jedinstvena prilika za sastanak i razmjenu stajališta	98
Focus Odnosi s javnošću	100

4. Institucija koja poštuje okoliš

5. Pogled prema budućnosti

6. Ostanite povezani!

Predgovor predsjednika

Sud i njegovo osoblje morali su se u 2021. suočiti s dugotrajnim zdravstvenim mjerama i ograničenjima čiji je cilj suzbijanje uzastopnih valova pandemije bolesti COVID-19. Osoblje Suda uspjelo je unatoč tomu zajamčiti kontinuirano djelovanje u službi europskog pravosuđa primjenom stečenog znanja i novostvorenih navika od početka pandemije 2020. zahvaljujući upotrebi metoda rada i komunikacije na daljinu. U tom kontekstu instituciji treba čestitati jer je za napore koje je uložila u pogledu osmišljavanja i uspostave sustava videokonferencija koji omogućuje održavanje rasprava na daljinu pred obama sudovima uz simultano usmeno prevođenje primila Nagradu za dobru upravu zbog izvrsnosti u inovacijama i digitalizaciji koju dodjeljuje europska ombudsmanica.

Godinu 2021. obilježila je i važna djelomična zamjena članova Suda dolaskom devet novih članova. Imao sam čast da mi kolege ponovno daju svoje povjerenje time što su me još jednom izabrali za predsjednika, a sudac L. Bay Larsen izabran je za potpredsjednika nakon odlaska R. Silve de Lapuerta. Tijekom iste godine Opći sud primio je pet novih sudaca.

U toj je godini, osim toga, porastao broj predmeta pokrenutih pred obama sudovima (1720 u 2021. u odnosu na 1584 u 2020.), kao i broj riješenih predmeta (1723 u 2021. u odnosu na 1540 u 2020.). Raznolikost i utjecaj odluka donesenih u području vladavine prava, zaštite okoliša, zaštite osobnih podataka, socijalne zaštite ili pak potpora dodijeljenih u okviru zdravstvene krize pokazuju koliko je djelovanje institucije bitno za suvremenu stvarnost te da ima konkretan utjecaj na život građana i poduzetnika Europske unije. Nekoliko izazova proizlazi iz tih činjenica.

Kao prvo, ta stvarnost od Suda zahtijeva da se još više približi građanima poticanjem veće transparentnosti svojeg djelovanja. U tom je pogledu u tijeku projekt za probni internetski prijenos rasprava pred velikim vijećem. Razvoj digitalizacije bio je ključan za izvanredno upravljanje zdravstvenom krizom i odgovor Suda na ograničenja kretanja povezana s pandemijom. Razvijeno je određeno tehničko znanje i iskustvo i savladane su digitalne prepreke: došlo je do promjene standarda. Prema tome, zahvaljujući tom tehnološkom i društvenom razvoju stiglo je vrijeme da Sud postane dostupan u cijeloj Europi.

Kao drugo, institucija će nastaviti razmišljati o načinima da se ponovno uspostavi ravnoteža radnog opterećenja između Suda, koji se sastoji od jednog suca po državi članici, i Općeg suda, koji od rujna raspolaže dvama sucima po državi članici.

Kao treće, vidljivo je da se sve više osporava autoritet pravosudnih odluka, a u određenim državama članicama dovodi se u pitanje i projekt europske integracije, kao i njegove vrijednosti i osnovna načela. Zbog te je tendencije potrebna stalna pozornost u pogledu kvalitete odluka Suda, njihova objašnjavanja javnosti i transparentnosti njegova djelovanja. To je nužno kako bi se europsko pravosuđe pravilno shvaćalo i tumačilo, odnosno na način da je u svim okolnostima uvijek isključivo posvećeno poštovanju pravnog pravila.

Stoga je na našoj instituciji da uči iz iskustva savladavanja pandemije i da trajno učvrsti postignuća u svojem djelovanju i odnosima s nacionalnim sudovima, ali i s javnošću u cijeloj Uniji. Tim će ciljevima biti posvećena 2022., godina proslave 70. obljetnice Suda, održavanjem brojnih izvedbi, događanja i manifestacija.

Koen Lenaerts

Predsjednik Suda
Europske unije

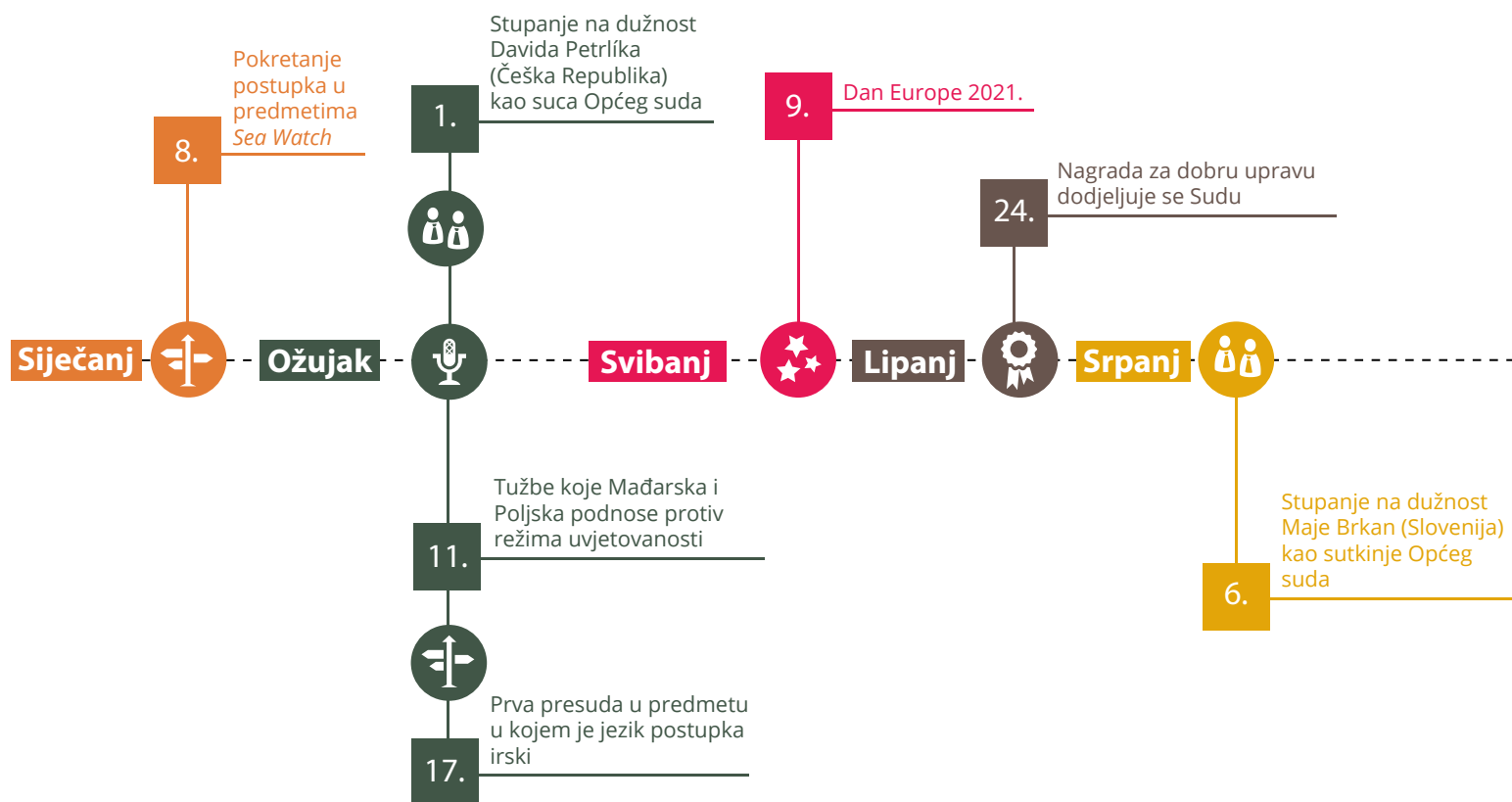

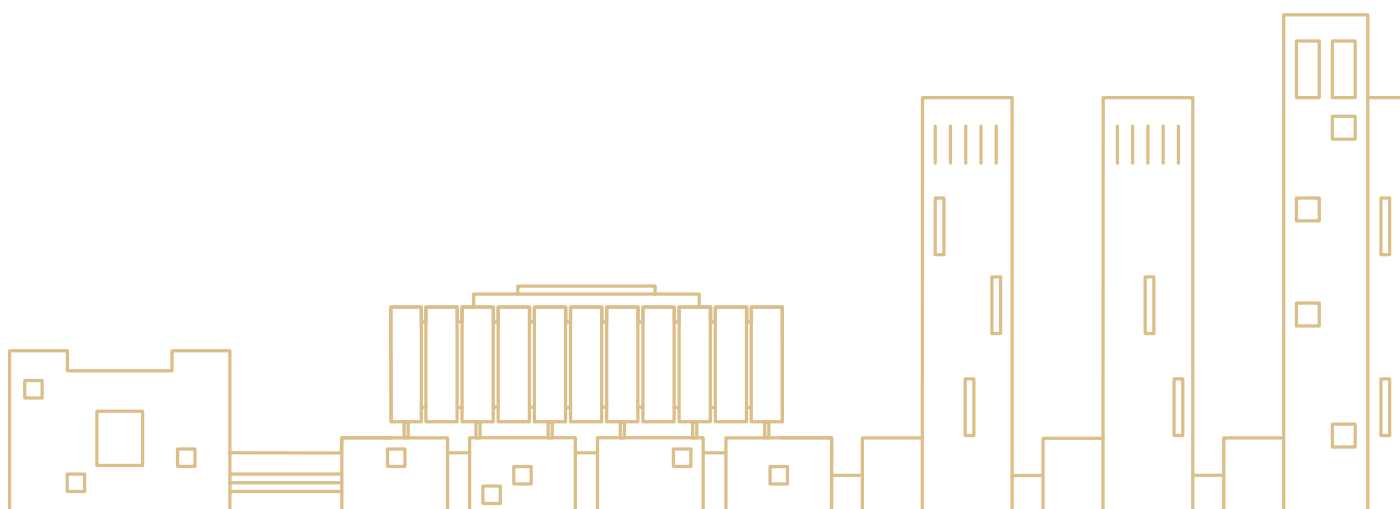
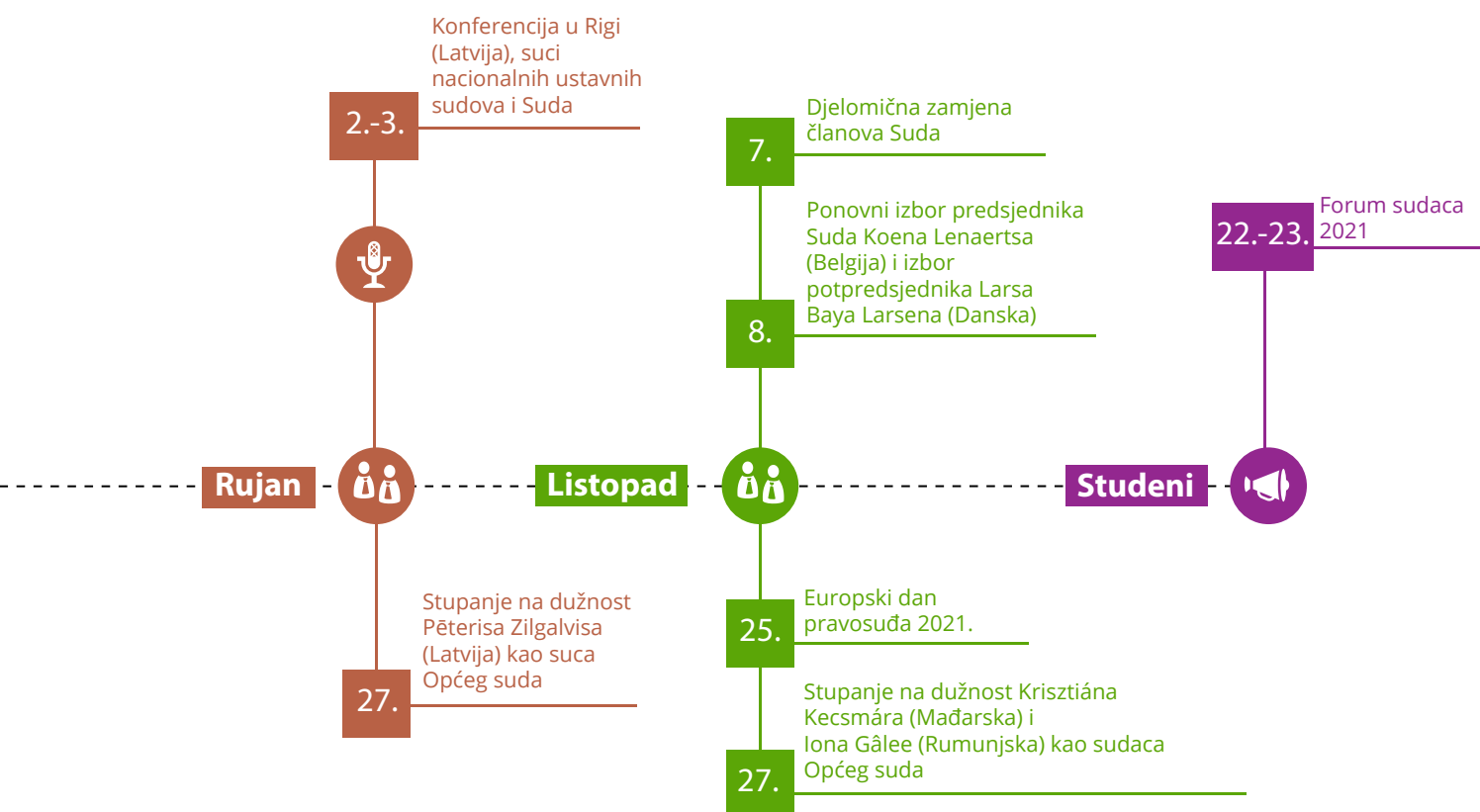

1.

Ukratko o 2021.

SIJEČANJ

4.

Pokretanje postupka u predmetu *Rzecznik Praw Obywatelskich*

Sud treba odlučiti o mogućnosti poljskih tijela da odbiju prijepis rodnog lista djeteta rođenog u Španjolskoj, koji su izdala španjolska tijela, u kojem se **kao majke tog djeteta** navode **dvije žene** ([C-2/21](#)).

SIJEČANJ

8.

Pokretanje postupka u predmetima *Sea Watch*

Sud treba odrediti mogu li lučke kapetanije izvršavati svoje ovlasti protiv broda koji je certificiran kao teretni brod, ali kojim se u praksi provode **operacije traganja i spašavanja na moru** u pogledu migranata ([C-14/21](#) i [C-15/21](#)).

SIJEČANJ

26.

Presuda u predmetu *VL/Szpital Kliniczny*

Isplata dodatka na plaću jedino radnicima koji su dostavili **odluku o priznavanju invaliditeta** nakon datuma koji je sam poslodavac odredio može predstavljati izravnu ili neizravnu diskriminaciju koja se temelji na invaliditetu ([C-16/19](#)).

VELJAČA

3.

Presuda u predmetu *Komisija/Mađarska*

Mađarska je povrijedila obveze da na svojem cjelokupnom državnom području osigura poštovanje dnevne granične vrijednosti za **lebdeće čestice PM10** i da razdoblje prekoračenja te vrijednosti bude što je moguće kraće ([C-637/18](#)).

➔ vidjeti str. 41.

VELJAČA

17.

Presude u predmetima *Ryanair DAC/Komisija* i *Ryanair DAC/Komisija*

Potpore koje su Švedska i Francuska dodijelile zračnim prijevoznicima u okviru pandemije bolesti COVID-19 spojive su s pravom Unije ([T-238/20](#) i [T-259/20](#)).

➔ vidjeti str. 61.-62.

OŽUJAK

1.

Stupanje na dužnost novog člana Općeg suda

Održana je svečana sjednica povodom polaganja prisege i stupanja na dužnost **Davida Petříka** (Češka Republika) kao suca Općeg suda.

OŽUJAK

8.

Pokretanje postupka u predmetu *CIHEF i dr.*

Sud treba odlučiti o mogućnosti da država članica u interesu javnog zdravlja i zaštite okoliša donese **ograničavajuća pravila u pogledu poslovnih praksi i oglašavanja biocidnih proizvoda** ([C-147/21](#)).

OŽUJAK

11.

Podnošenje tužbi u predmetima *Mađarska i Poljska/Parlament i Vijeće protiv režima uvjetovanosti*

Mađarska i Poljska traže poništenje uredbe kojom se uvodi **opći režim uvjetovanosti** za zaštitu proračuna Unije zbog povrede načelâ vladavine prava u državama članicama ([C-156/21](#) i [C-157/21](#)).

OŽUJAK

17.

Prva presuda u predmetu u kojem je jezik postupka irski

Na Dan svetog Patrika, zaštitnika Irske, Sud donosi **prvu presudu u predmetu u kojem je jezik postupka irski**.

U skladu s Unijinom direktivom, prilikom pružanja informacija na veterinarsko-medicinskim proizvodima moraju se upotrebljavati dva službena jezika u Irskoj. Irski sud treba utvrditi da ta direktiva nije prenesena i odlučiti da država to mora ispraviti ([C-64/20](#)).

OŽUJAK

24.

Presuda u predmetu *Lego*

Opći sud odlučuje da Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) nije smio poništiti **dizajn Zajednice** koji predstavlja kocku iz kompleta igrački za gradnju **Lego** ([T-515/19](#)).

➔ vidjeti str. 47.

TRAVANJ

9.

Podnošenje tužbi u predmetu *Firearms United Network*

Poljsko udruženje vlasnika vatrenog oružja traži poništenje uredbe kojom se zabranjuje upotreba **olovnog streljiva za lov**. Smatra da se tim tekstom povređuje sloboda obavljanja gospodarske djelatnosti i lova ([T-187/21](#)).

TRAVANJ

14.

Presude u predmetima *Ryanair DAC/Komisija*

Mjere potpore koje su **Švedska** i **Danska** uspostavile u korist zračnog prijevoznika **SAS** te jamstvo koje je Finska odobrila zračnom prijevozniku **Finnair** zbog pandemije bolesti **COVID-19** u skladu su s pravom Unije ([T-378/20](#), [T-379/20](#) i [T-388/20](#)).

➔ vidjeti str. 62.

TRAVANJ

20.

Presuda u predmetu *Repubblika/Il-Prim Ministru*

Malteške odredbe koje **predsjedniku vlade** dodjeljuju odlučujuću ovlast kod **imenovanja sudaca**, pri čemu se u tom postupku predviđa intervencija neovisnog tijela zaduženog za procjenu kandidata i pružanje mišljenja, nisu protivne pravu Unije ([C-896/19](#)).

➔ vidjeti str. 35.

SVIBANJ

4.

Podnošenje tužbe zbog povrede obveze u predmetu *Komisija/Francuska (PM10)*

Komisija traži od Suda da utvrdi da je Francuska povrijedila obveze koje ima u pogledu **kvalitete zraka** time što je sustavno i ustrajno prekoračivala dnevnu graničnu vrijednost sitnih lebdećih čestica (PM10) u zonama **Pariz** i **Martinique/Fort-de-France** ([C-286/21](#)).

SVIBANJ

9.

Dan Europe 2021.

Kako bi europski građani bili bolje upoznati sa svojim pravima i informirani o djelovanju europskog pravosuđa, Sud ih poziva da pogledaju **video** o njegovoj ulozi i sudskoj praksi, **postavljaju pitanja na Twitteru i LinkedInu** te **virtualno posjete** zgrade u kojima se Sud nalazi.

SVIBANJ

12.

Presuda u predmetima *Luksemburg/Komisija i Amazon EU i Amazon.com/Komisija*

Opći sud poništava Komisijinu odluku kojom je proglašeno da su **porezne prednosti koje je Luksemburg dodijelio** društvima grupe **Amazon** nezakonite državne potpore ([T-816/17](#) i [T-318/18](#)).

➔ vidjeti str. 46.

LIPANJ

3.

Presuda u predmetu *Mađarska/Parlament*

Sud je odbio tužbu **Mađarske** protiv rezolucije Europskog parlamenta kojom je pokrenut postupak za utvrđenje da postoji **očita opasnost da** ta država članica **teško prekrši vrijednosti na kojima se temelji Unija** ([C-650/18](#)).

➔ vidjeti str. 35.

LIPANJ

22.

Presude u predmetima *Youtube i Cyando*

U trenutačnom stanju prava Unije Sud smatra da **operatori internetskih platformi** načelno nisu odgovorni za priopćavanje javnosti sadržaja zaštićenih autorskim pravom koje njihovi korisnici nezakonito objavljuju na internetu ([C-682/18](#) i [C-683/18](#)).

➔ vidjeti str. 49.

LIPANJ

22.

Podnošenje tužbe u predmetu *Syndesmos Tyrokomon Kyprou i dr./Komisija*

Proizvođači kravljeg sira i mlijeka traže od Općeg suda da poništi Komisijinu uredbu kojom se **Χαλλούμι (Halloumi)** registrira kao zaštićena oznaka izvornosti (ZOI) ([T-361/21](#)).

LIPANJ

24.

Nagrada za dobru upravu

Europska ombudsmanica Emily O'Reilly dodjeljuje Sudu Nagradu za dobru upravu 2021. u kategoriji „Izvrsnost u inovacijama/digitalizaciji” za **projekt „Održavanje rasprava na daljinu”**.

➔ vidjeti str. 92. i 100.

LIPANJ

24.

Presuda u predmetu *Komisija/Španjolska*

Španjolska je trebala uzeti u obzir nezakonito zahvaćanje vode i zahvaćanje vode namijenjeno opskrbi gradova prilikom procjene **zahvaćanja podzemnih voda u regiji Doñana**, najvećem močvarnom području u Europi ([C-559/19](#)).

➔ vidjeti str. 40.

SRPANJ

4.
-
5.

Sechser-Treffen u Beču

Delegacija Suda otputovala je u Beč kako bi sudjelovala na sastanku „Sechser-Treffen“, na kojem se svake dvije godine sastaju predstavnici **ustavnih sudova njemačkog govornog područja** iz Njemačke, Austrije, Švicarske i Lihtenštajna, kao i predstavnici **Suda** Europske unije i **Europskog suda za ljudska prava**.

SRPANJ

6.

Stupanje na dužnost nove članice Općeg suda

Održana je svečana sjednica povodom polaganja prisege i stupanja na dužnost **Maje Brkan** (Slovenija) kao sutkinje Općeg suda.

SRPANJ

15.

Presuda u predmetima *WABE i MH Müller Handel*

Zabrana nošenja svakog **oblika izražavanja političkih, svjetonazorskih ili vjerskih uvjerenja na radnom mjestu može biti opravdana** poslodavčevom potrebom da se predstavlja neutralno prema klijentima i da se spriječe socijalni sukobi ([C-804/18](#) i [C-341/19](#)).

➔ vidjeti str. 60.

SRPANJ

20.

Pokretanje postupka u predmetu *Schrems/Facebook*

M. Schrems tvrdi da njegovo prihvaćanje **uvjeta korištenja platforme Facebook** nije u skladu sa zahtjevima iz Opće uredbe o zaštiti podataka (GDPR) i traži od Facebooka da prestane obrađivati njegove podatke radi personaliziranog oglašavanja i upotrebljavati ih za posjećivanje internetskih stranica trećih osoba ([C-446/21](#)).

KOLOVOZ

1.

Smrt Barne Berkea

Smrt Barne Berkea (Mađarska), koji je obavljao dužnost suca Općeg suda od 19. rujna 2016.

KOLOVOZ

31.

Podnošenje zahtjeva za prethodnu odluku u predmetu *Verband Sozialer Wettbewerb*

Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, Njemačka) pita treba li prodajna cijena robe u povratnim bocama ili povratnim čašama sadržavati iznos **povratne naknade** koju potrošač mora platiti ([C-543/21](#)).

RUJAN

2.
-
3.

Između zajedničkih ustavnih tradicija i nacionalnih identiteta – konferencija u Rigi

U Rigi (Latvija) održana je konferencija na kojoj su se **prvi put sastali suci nacionalnih ustavnih sudova i članovi Suda** kako bi raspravili o zajedničkom pristupu kojim se omogućuje usklađivanje zahtjeva europskog jedinstva sa stvarnošću ustavnih tradicija i nacionalnih identiteta.

➔ vidjeti str. 96.

RUJAN

2.

Presuda u predmetu *X/État belge (Pravo boravka u slučaju nasilja u obitelji)*

Državljanin treće zemlje, **žrtva nasilja u obitelji koje je počinio njegov bračni drug** građanin Unije, ne nalazi se u usporedivoj situaciji s državljaninom treće zemlje, žrtvom nasilja u obitelji koje je počinio njegov bračni drug državljanin treće zemlje ([C-930/19](#)).

RUJAN

9.

Presuda u predmetu *Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne*

Zaštićene oznake izvornosti (ZOI) zaštićene su u pogledu **zabranjenih radnji** koje se odnose i na **proizvode** i na **usluge** ([C-783/19](#)).

➔ vidjeti str. 50.

RUJAN

10.

Pokretanje postupaka u predmetima o žigu *GOOGLE CAR* pred Općim sudom

Od Općeg se suda traži poništenje dviju odluka Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) o odbijanju **registracije znaka** *GOOGLE CAR* ([T-568/21](#) i [T-569/21](#)).

RUJAN

20.

Rješenje potpredsjednice Suda u predmetu *Češka Republika/Poljska*

Budući da nije prekinula **djelatnosti iskopavanja lignita u rudniku u Turóvu, Poljskoj** se nalaže da Europskoj komisiji plati **dnevnu novčanu kaznu** u iznosu od 500 000 eura ([C-121/21 R](#)).

RUJAN

27.

Stupanje na dužnost novog suca Općeg suda

Održana je svečana sjednica povodom polaganja prisege i stupanja na dužnost **Pēterisa Zilgalvisa** (Latvija) kao suca Općeg suda.

LISTOPAD

Presuda u predmetu *A (Prelazak državne granice izletničkim plovilom)*

Država članica može, pod prijetnjom kaznenih sankcija, obvezati svoje državljane na to da nose **važeću osobnu iskaznicu ili putovnicu kada putuju** – bilo kojim prijevoznim sredstvom i bilo kojim putem – u drugu državu članicu ([C-35/20](#)).

LISTOPAD

Mišljenje *Istanbulska konvencija*

Vijeće može čekati, iako to nije obvezno učiniti, zajedničku suglasnost svih država članica kojom one pristaju na to da budu obvezane Istanbulskom konvencijom o **sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji** (Mišljenje [1/19](#)).

LISTOPAD

Djelomična zamjena članova Suda

Održana je svečana sjednica povodom djelomične zamjene članova Suda.

Na dužnost kao suci stupaju: **Dimitrios Gratsias** (Grčka), **Maria Lourdes Arastey Sahún** (Španjolska), **Miroslav Gavalec** (Slovačka), **Zoltán Csehi** (Mađarska), **Octavia Spineanu-Matei** (Rumunjska).

Na dužnost kao nezavisni odvjetnici stupaju: **Anthony Michael Collins** (Irska), **Nicholas Emiliou** (Cipar), **Tamara Čapeta** (Hrvatska) i **Laila Medina** (Latvija).

LISTOPAD

8.

Ponovni izbor predsjednika i izbor potpredsjednika Suda

Koena Lenaerts (Belgija) kolege su ponovno izabrali za predsjednika Suda na mandat od tri godine.

Lars Bay Larsen (Danska) izabran je za potpredsjednika, također na mandat od tri godine.

LISTOPAD

8.

Ponovni izbor prvog nezavisnog odvjetnika Suda

Macieja Szpunara (Poljska) kolege su ponovno izabrali za prvog nezavisnog odvjetnika Suda na mandat od tri godine.

LISTOPAD

8.

Izbor predsjednikâ vijeća od pet sudaca

Za predsjednike vijeća Suda od pet sudaca na trogodišnji su mandat izabrani: **Alexander Arabadjiev** (Bugarska), **Alexandra Prechal** (Nizozemska), **Küllike Jürimäe** (Estonija), **Constantinos Lycourgos** (Cipar) i **Eugene Regan** (Irska).

LISTOPAD

11.

Izbor predsjednikâ vijeća Suda od triju sudaca

Za predsjednike vijeća od triju sudaca na jednogodišnji su mandat izabrani: **Siniša Rodin** (Hrvatska), **Irmantas Jarukaitis** (Litva), **Niilo Jääskinen** (Finska), **Ineta Ziemele** (Latvija) i **Jan Passer** (Češka Republika).

LISTOPAD

25.

Europski dan pravosuđa 2021.

Sud je na **Twitteru** i **LinkedInu** obilježio taj dan na koji se europskim građanima nastoji omogućiti bolje razumijevanje njihovih prava i informiranje o funkcioniranju pravosudnih sustava.

LISTOPAD

27.

Stupanje na dužnost dvaju novih članova Općeg suda

Održana je svečana sjednica povodom polaganja prisege i stupanja na dužnost **Krisztiána Kecsmára** (Mađarska) i **Iona Gâlee** (Rumunjska) kao sudaca Općeg suda.

STUDENI

8.

Sastanak s CCBE-om

Delegacija Vijeća odvjetničkih komora Europe (CCBE) susrela se s članovima Suda i Općeg suda. Raspravljalo se o posljedicama postupovnih mjera donesenih zbog **pandemije** bolesti COVID-19 i naporima sudova da osiguraju **kontinuirano djelovanje pravosuđa**.

STUDENI

10.

Presuda u predmetu *Google i Alphabet/ Komisija (Google Shopping)*

Opći sud odbija Googleovu tužbu protiv Komisijine odluke kojom se sankcionira poduzetnika zbog **zlouporebe vladajućeg položaja** i potvrđuje **novčana kazna u iznosu od 2,42 milijarde eura**. Google je u povoljniji položaj stavljao vlastiti **uspoređivač proizvoda** na štetu konkurentskih uspoređivača proizvoda ([T-612/17](#)).

➔ vidjeti str. 39.

STUDENI

15.

Bilateralni seminar Suda – francuski Conseil d'État (Državno vijeće)

Tijekom tog seminara organizirana su **tri okrugla stola** o sljedećim temama: „Zahtjev za prethodnu odluku: recentna praksa“, „Uloga nacionalnog suda prilikom utvrđivanja povreda vezanih uz provedbu direktive i sankcija koje iz toga proizlaze“ i „Pravo zaštite okoliša“.

STUDENI

16.

Presuda u predmetu *Governor of Cloverhill Prison i dr.*

Odredbe koje se odnose na **europski uhiđbeni nalog u odnosu na Ujedinjenu Kraljevinu** predviđene Sporazumom o povlačenju i koje se odnose na novi mehanizam predaje u Sporazumu o trgovini i suradnji između Europske unije i te treće države obvezujuće su za Irsku ([C-479/21 PPU](#)).

➔ vidjeti str. 71.

STUDENI

22.
-
23.

Forum sudaca 2021.

Prilikom tog godišnjeg susreta **136 nacionalnih sudaca koji dolaze iz 27 država članica** i članovi institucije raspravljaju o aktualnostima u sudskoj praksi i mehanizmima suradnje između Suda i nacionalnih sudova.

➔ vidjeti str. 98.

STUDENI

29.

Posjet delegacije Europskog suda za ljudska prava

Organizirana su **tri okrugla stola** o sljedećim temama: „Načelo nediskriminacije – metodologija i primjena“, „Zadržavanje tražitelja azila“ i „Udaljavanje državljana trećih država i pravo na obiteljski život“.

PROSINAC

9.

Svečana prisega pred Sudom dvoje novih članova Revizorskog suda

Helga Berger (Austrija) i **Marek Opiola** (Poljska), koje je Vijeće Europske unije imenovalo članovima Europskog revizorskog suda, polažu svečanu prisegu predviđenu Ugovorima na svečanoj sjednici.

PROSINAC

21.

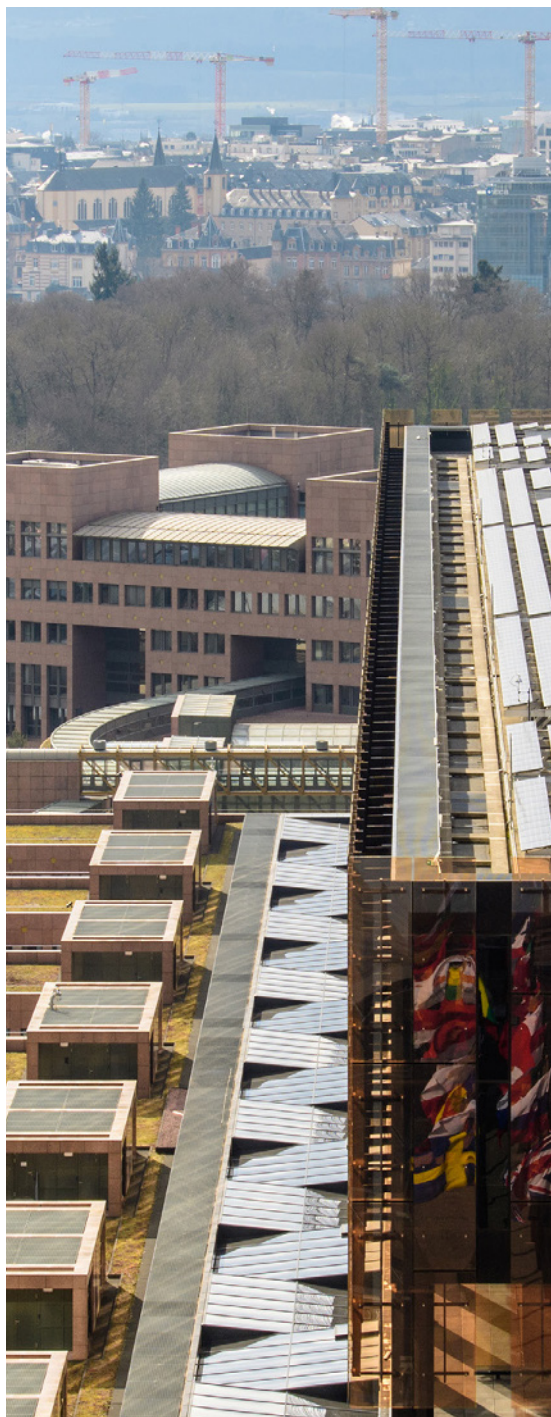

Obnova mandata tajnika Suda

Alfredo Calot Escobar (Španjolska), tajnik Suda od 7. listopada 2010., ponovno je imenovan na novi mandat od šest godina do 6. listopada 2028.

B | Godina u brojkama

Kao i u 2020., pravosudna aktivnost Suda Europske unije osjetila je u 2021. posljedice zdravstvene krize. Zahvaljujući mjerama koje su se poduzimale od njezina početka, sudovi su mogli izvršavati svoju zadaću i osigurati kontinuirano djelovanje javne službe europskog pravosuđa. Upotreba videokonferencija uz simultano tumačenje omogućila je zastupnicima stranaka da sudjeluju u raspravama na daljinu i Sudu da održava pravosudnu aktivnost na vrlo visokoj razini u 2021.

Godinu je obilježio novi trend povećanja broja predmeta pokrenutih pred obama sudovima, nakon privremenog smanjenja u 2020., a slično se kretao i broj riješenih predmeta.

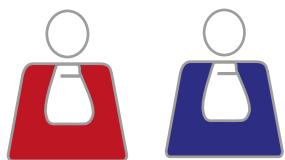
Došlo je do znatnog povećanja broja **predmeta pokrenutih pred obama sudovima**, koji iznosi **1720** (u odnosu na 1582 u 2020.). To se povećanje prije svega odnosi na Sud i uglavnom se objašnjava osjetnim porastom broja žalbi podnesenih protiv odluka Općeg suda, povezanim s pojačanom aktivnošću tog suda.

Pred obama sudovima **ukupno su riješena 1723 predmeta** (u odnosu na 1540 u 2020.), čime je Sud ostvario rezultat koji je blizu onomu iz prethodne godine, dok je broj predmeta koje je zaključio Opći sud, koji je posebno značajan, posljedica reforme institucionalnog ustroja Unije, koja je dovršena u rujnu 2019.

Prosječno trajanje postupaka (17,2 mjeseca), koje se povećalo u odnosu na 2020. (15,4 mjeseca), velikim se dijelom objašnjava mjerama koje su donesene kako bi se ublažili učinci zdravstvene krize, koje uključuju odobravanje strankama dodatnog roka od jednog mjeseca za podnošenje podnesaka ili pisanih očitovanja.

Tim se usporednim povećanjem ukupnog broja novih i riješenih predmeta u 2021. objašnjava i zašto broj **predmeta koji su u tijeku** pred obama sudovima ostaje isti: **2541** (u odnosu na 2542 u 2020.).

Institucija u 2021.

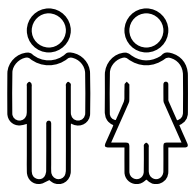
81
sudac

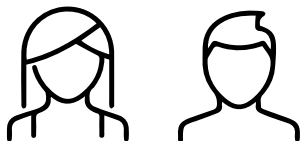
11
nezavisnih
odvjetnika

iz

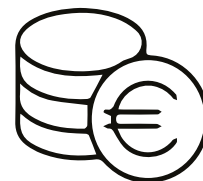
27
država članica

2247
službenika i članova
drugog osoblja

60 % **40 %**
1355 žena
892 muškarca

PRORAČUN ZA 2021.

444
milijuna eura

Prema zastupljenosti žena na višim položajima u administraciji, Sud se nalazi iznad prosjeka europskih institucija.

Žene zauzimaju:

54 % administratorskih radnih mjesta

40 % srednjih i viših rukovodećih radnih mjesta

Sudska godina (Sud i Opći sud)

1720
novih predmeta

1723
riješena predmeta

2541
neriješeni predmet

Podnesaka upisanih u
upisnike tajništava

173 167

Prosječno
trajanje postupaka:

17,2 mjeseca

16,6 mjeseci
Sud

17,3 mjeseca
Opći sud

Postotak postupovnih
akata podnesenih
putem aplikacije
e-Curia:

85 %
Sud

93 %
Opći sud

2809

sudskih obavijesti
objavljenih u *Službenom
listu Europske unije*

8378

korisničkih računa za
aplikaciju e-Curia
(što je povećanje od 13,5 %
u odnosu na 2020.)

e-Curia je aplikacija Suda Europske unije koja zastupnicima stranaka u predmetima koji se pokreću pred Sudom i Općim sudom te nacionalnim sudovima u okviru zahtjeva za prethodnu odluku upućenih Sudu omogućuje isključivo elektroničku razmjenu postupovnih akata s tajništvima.

e-Curia: informatička aplikacija koja omogućuje razmjenu pravnih dokumenata

[Pogledati video na YouTubeu](#)

Jezične službe

Kao višjezična pravosudna institucija, Sud mora moći riješiti predmet bez obzira na to na kojem je od Unijinih službenih jezika postupak pokrenut. Sud također osigurava širenje svoje sudske prakse na svim službenim jezicima Unije.

24

moguća jezika
postupka, odnosno

552

moguće jezične
kombinacije

616

pravnik lingvista za
prevođenje pisanih
dokumenata

Radno opterećenje:

1 337 000

stranica za prevođenje

1 257 000

stranica prevedenih u službi za pravno
prevođenje

Rezultat mjera štednje koje su sudovi donijeli radi
smanjenja potreba za prevođenjem:

668 000

stranica

71

usmeni prevoditelj za
rasprave i sjednice

423

rasprave i sjednice održane
uz simultano prevođenje

Prevođenje na Sudu odvija se u skladu s obvezujućim jezičnim sustavom kojim se predviđaju sve kombinacije 24 službenih jezika Europske unije. Svi dokumenti koji se prevode izrazito su stručni pravni tekstovi. Zato jezična služba Suda zapošljava samo **pravnike lingviste** sa završenim pravnim obrazovanjem i temeljitim znanjem najmanje dvaju službenih jezika koji nisu njihov materinski jezik.

2.

Pravosudna aktivnost

A | Osvrt na najvažnije presude godine

Vladavina prava

Zašto Sud Europske unije postoji?

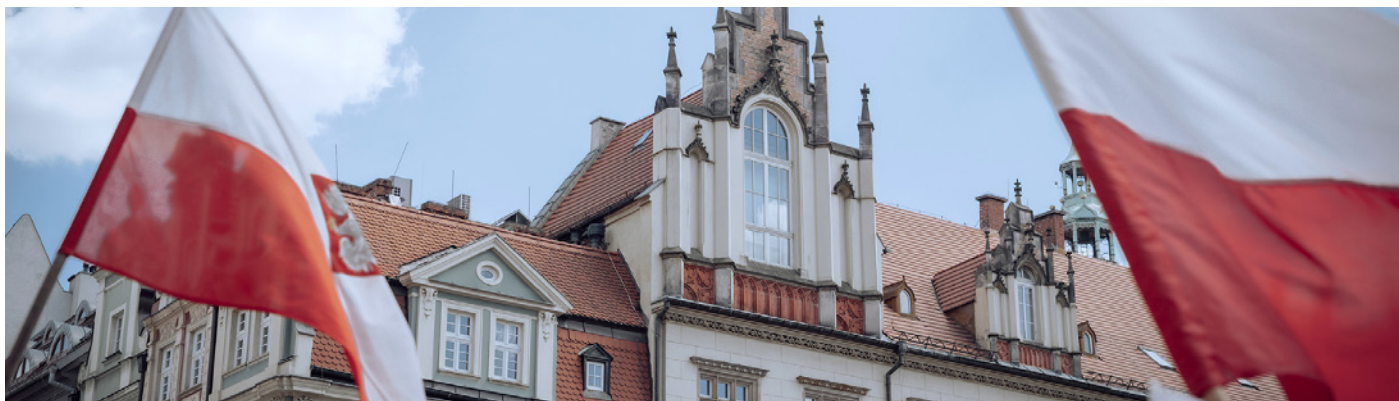
[Pogledati video na YouTubeu](#)

U Povelji Europske unije o temeljnim pravima, kao i u Ugovoru o Europskoj uniji, izričito se upućuje na vladavinu prava kao jednu od vrijednosti koje su zajedničke državama članicama Unije i na kojima se ona temelji. Od Suda se sve češće traži da odlučuje o pitanju poštovanja vladavine prava u državama članicama u okviru tužbi zbog povrede obveze koje protiv njih podnese Europska komisija ili u okviru zahtjeva za prethodnu odluku koje upućuju nacionalni sudovi. Sud tada treba ispitati poštuje li se ta temeljna vrijednost na nacionalnoj razini, osobito u pogledu sudbene vlasti i, konkretnije, u okviru postupka imenovanja sudaca ili sustava stegovnih mjera za suce.

Sud je odlučio da uzastopne izmjene **poljskog zakona o Državnom sudbenom vijeću**, s obzirom na to da za učinak imaju ukidanje djelotvornog sudskog nadzora nad odlukama tog vijeća kojima se predsjedniku Republike predlažu kandidati za funkcije sudaca Vrhovnog suda, mogu povrijediti pravo Unije. Pojasnio je da u slučaju dokazane povrede načelo nadređenosti prava Unije obvezuje nacionalni sud da takve izmjene izuzme iz primjene.

→ [Presuda A.B. i dr.
od 2. ožujka 2021. \(C-824/18\)](#)

Malteška udruga čiji je cilj promicanje i zaštita pravosuđa i vladavine prava osporavala je pred Prim'Awla tal-Qorti Ċivili – Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali (Prvi odjel Građanskog suda, zasjedajući u svojstvu ustavnog suda, Malta) **postupak imenovanja malteških sudaca**, kako je uređen Ustavom. Sud je odlučio da nacionalne odredbe države članice koje predsjedniku vlade dodjeljuju odlučujuću ovlast kod imenovanja sudaca, pri čemu se u tom postupku predviđa intervencija neovisnog tijela zaduženog za procjenu kandidata i pružanje mišljenja, nisu protivne pravu Unije.

→ **Presuda Republika/Il-Prim Ministru**
od 20. travnja 2021. (C-896/19)

Sud se očitovao o nizu **rumunjskih reformi u vezi s organizacijom pravosuđa**, stegovnim sustavom za pravosudne dužnosnike, financijskom odgovornošću države i osobnom odgovornošću sudaca za pravosudnu pogrešku. Smatrao da se tim reformama može povrijediti pravo Unije u određenom broju aspekata kao što su osnivanje specijaliziranog odjela državnog odvjetništva koji odlučuje o predmetima u kojima se okrivljuju suci, uvjeti za utvrđivanje osobne odgovornosti sudaca, kao i poštovanje njihovih postupovnih prava, pri čemu je podsjetio na to da se načelu nadređenosti prava Unije protivi nacionalni propis, kako ga tumači Ustavni sud, u skladu s kojim se sudu nižeg stupnja onemogućuje da na vlastitu inicijativu izuzme iz primjene nacionalnu odredbu koja se protivi pravu Unije.

→ **Presuda Asociația „Forumul Judecătorilor din România” i dr./Inspekția Judiciară i dr.**
od 18. svibnja 2021. (C-83/19 i dr.)

Sud je odbio tužbu Mađarske protiv rezolucije Europskog parlamenta kojom je pokrenut **postupak za utvrđenje da postoji očita opasnost** da ta država članica **teško prekrši vrijednosti na kojima se temelji Unija**. Taj postupak može dovesti do suspenzije određenih prava koja proizlaze iz članstva predmetne države članice u Uniji. Primjenjujući svoj Poslovnik, kojim se predviđa da se za usvajanje ili odbijanje teksta u obzir uzimaju samo glasovi za i protiv (osim ako je posebna većina utvrđena Ugovorima), Parlament je za izračun glasova o predmetnoj rezoluciji uzeo u obzir samo glasove svojih članova za usvajanje rezolucije i protiv usvajanja rezolucije, dok je suzdržane glasove isključio iz tog izračuna. Sud je smatrao da je Parlament pravilno postupio kada za izračun danih glasova prilikom usvajanja te rezolucije nije uzeo u obzir suzdržane glasove, suprotno onomu što je Mađarska tvrdila u svojoj tužbi za poništenje.

→ **Presuda Mađarska/Parlament**
od 3. lipnja 2021. (C-650/18)

Sud je odlučio da **sustav stegovnih mjera** primjenjiv na suce Sąda Najwyższego (Vrhovni sud, Poljska) i suce redovnih sudova nije u skladu s pravom Unije. Europska komisija podnijela je Sudu tužbu kojom je od njega zahtijevala da utvrdi da je Poljska tim novim sustavom stegovnih mjera, a osobito uvođenjem novog stegovnog vijeća Vrhovnog suda, povrijedila pravo Unije. Sud je prihvatio sve prigovore koje je Komisija istaknula: s obzirom na opći kontekst velikih reformi koje su nedavno utjecale na poljsku sudsku vlast i niz elemenata u pogledu uspostave tog novog vijeća, utvrdio je, među ostalim, da to vijeće ne pruža sva potrebna jamstva u pogledu nepristranosti i neovisnosti i da nije zaštićeno od izravnih ili neizravnih utjecaja poljske zakonodavne i izvršne vlasti.

→ Presuda Komisija/Poljska
od 15. srpnja 2021. (C-791/19)

Sud je odlučio da **premještaji suca** u drugi sud ili između dvaju odjela istoga suda **na koje sudac nije pristao** mogu ugroziti **načela nesmjernjivosti i neovisnosti sudaca**. Osim toga, rješenje kojim je sud, odlučujući u zadnjem stupnju i po sucu pojedincu, odbacio odnosno odbio žalbu kojom sudac osporava odluku kojom ga se premjestilo bez njegova pristanka treba smatrati nepostojećim ako je do imenovanja tog suca pojedinca došlo očitom povredom temeljnih pravila u pogledu uspostave i funkcioniranja predmetnog pravosudnog sustava.

→ Presuda W. Ż. (Vijeće za izvanrednu kontrolu i javne poslove pri vrhovnom sudu
– Imenovanje)
od 6. listopada 2021. (C-487/19)

Sud je smatrao da se neovisnost, nepristranost i pretpostavka nedužnosti sudaca može ugroziti sustavom koji je trenutačno na snazi u Poljskoj, koji, među ostalim, omogućuje **ministru pravosuđa da uputi suce na kaznene sudove višeg stupnja i da to upućivanje opozove u bilo kojem trenutku bez obrazloženja**. Nepostojanje kriterija za ta upućivanja dovodi do opasnosti od političke kontrole nad sadržajem sudskih odluka, tim više jer ministar ujedno obavlja dužnost glavnog državnog odvjetnika.

→ Presuda Kazneni postupci protiv osobe WB i dr.
od 16. studenoga 2021. (C-748/19 i dr.)

Sud se bavio s više predmeta koji su se odnosili na opsežne reforme u području **borbe protiv korupcije u Rumunjskoj**. Postavilo se pitanje može li se primjenom sudske prakse koja proizlazi iz više odluka rumunjskog Ustavnog suda o pravilima kaznenog postupka koja se primjenjuju u području prijevare i korupcije povrijediti pravo Unije. Sud je ponovno potvrdio da nadređenost prava Unije zahtijeva da **se nacionalnim sudovima omogućiti da izuzmu iz primjene odluku ustavnog suda koja se protivi pravu Unije**, a da pritom nacionalni sudovi ne mogu snositi stegovnu odgovornost. Međutim, pravu Unije protivi se primjena sudske prakse ustavnog suda koja dovodi do ukidanja presuda koje su donijeli sastavi suda koji navodno nisu pravilno sastavljeni jer takvo ukidanje, zajedno s nacionalnim odredbama u području zastare, stvara sustavnu opasnost od nekažnjavanja teških kaznena djela prijevare.

➔ **Presuda Euro Box Promotion i dr.**
od 21. prosinca 2021. (C-357/19 i dr.)

Sud je u prethodnom postupku koji je pokrenuo jedan mađarski sud odlučio o usklađenosti mađarskih propisa s direktivom Unije koja se odnosi na **pravo na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima**. Budući da je mađarski vrhovni sud ocijenio da je to pokretanje prethodnog postupka pred Sudom nezakonito, Sud je, osim toga, potvrdio da se sustavu suradnje između nacionalnih sudova i Suda protivi to da **nacionalni vrhovni sud utvrdi nezakonitost zahtjeva za prethodnu odluku koji je uputio niži sud**. Usto, pravu Unije protivi se stegovni postupak koji je pokrenut protiv nacionalnog suda zbog toga što je Sudu uputio zahtjev za prethodnu odluku: takav postupak može odvratiti sve nacionalne sudove od upućivanja zahtjeva za prethodnu odluku, što bi moglo ugroziti ujednačenu primjenu prava Unije.

➔ **Presuda IS**
od 23. studenoga 2021. (C-564/19)

Tržišno natjecanje

Opći sud – osiguravanje da institucije EU-a poštuju pravo Unije

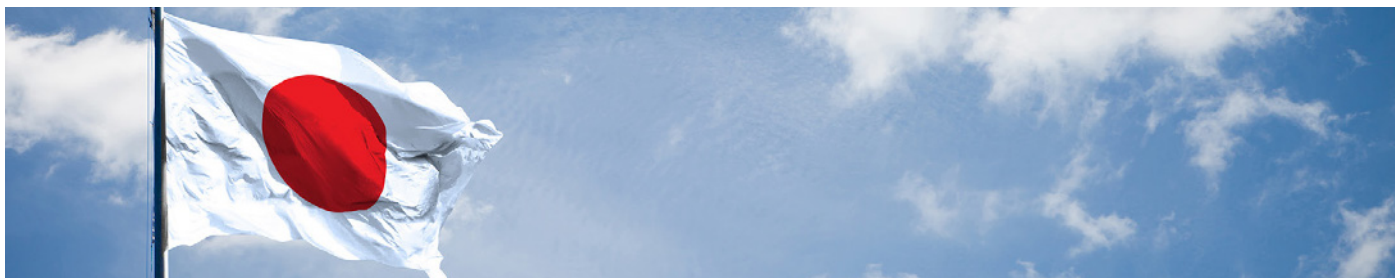
[Pogledati video na YouTubeu](#)

Europska unija primjenjuje pravila s ciljem zaštite slobodnog tržišnog natjecanja. Zabranjene su prakse koje imaju za cilj ili posljedicu sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu. Konkretnije, pravom Unije zabranjuju se određeni sporazumi ili razmjene informacija između poduzetnika i njegovih konkurenata koje mogu imati takav cilj ili posljedicu, kao i zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika na određenom tržištu. Istodobno se Uredbom o kontroli koncentracija nastoji izbjeći stvaranje ili jačanje vladajućeg položaja prilikom preuzimanja ili spajanja poduzetnikâ.

Opći sud potvrdio je Komisijinu odluku o izricanju ukupne novčane kazne od otprilike 254 milijuna eura nekolicini **japanskih poduzetnika** zbog toga što su tijekom različitih razdoblja između 1998. i 2012. sudjelovali u **zabranjenom sporazumu na tržištu elektrolitskih kondenzatora od aluminija i tantala**, koji se upotrebljavaju kao komponente u gotovo svim elektroničkim proizvodima, kao što su osobna računala i tableti.

➔ [Presude NEC/Komisija i dr. od 29. rujna 2021. \(T-341/18 i dr.\)](#)

Opći sud odbio je tužbu koju je **Altice Europe, multinacionalno društvo koje pruža telekomunikacijske i teledistribucijske usluge**, podnio protiv Komisijine odluke kojom mu je, u okviru **preuzimanja društva PT Portugal**, izrečena novčana kazna u ukupnom iznosu od 124,5 milijuna eura. Komisija je društvu Altice Europe prigovorila da je, s jedne strane, povrijedilo obvezu prijave koncentracije te da, s druge strane, nije poštovalo zabranu provedbe koncentracije prije njezine prijave Komisiji i prije nego što je ona odobri. Međutim, Opći sud naložio je smanjenje iznosa novčane kazne za 6,22 milijuna eura u dijelu u kojem se odnosi na povredu obveze prijave koncentracije.

➔ **Presuda Altice Europe/Komisija**
od 22. rujna 2021. (T-425/18)

Opći sud potvrdio je Komisijine odluke o odobravanju **koncentracija** u odnosu na **stjecanja određene imovine grupe Air Berlin od strane društava EasyJet i Lufthansa**. Odbio je tužbe koje je podnio zračni prijevoznik Polskie Linie Lotnicze „LOT”, konkurent dvaju društava koja su stranke koncentracija, pri čemu je osobito naglasio da Komisija može utvrditi mjerodavna tržišta po parovima gradova s ishodištem ili odredištem u zračnim lukama s kojima su bili povezani slotovi društva Air Berlin umjesto da pojedinačno razmatra svako od tržišta na kojima su društva Air Berlin i Lufthansa odnosno EasyJet bila prisutna.

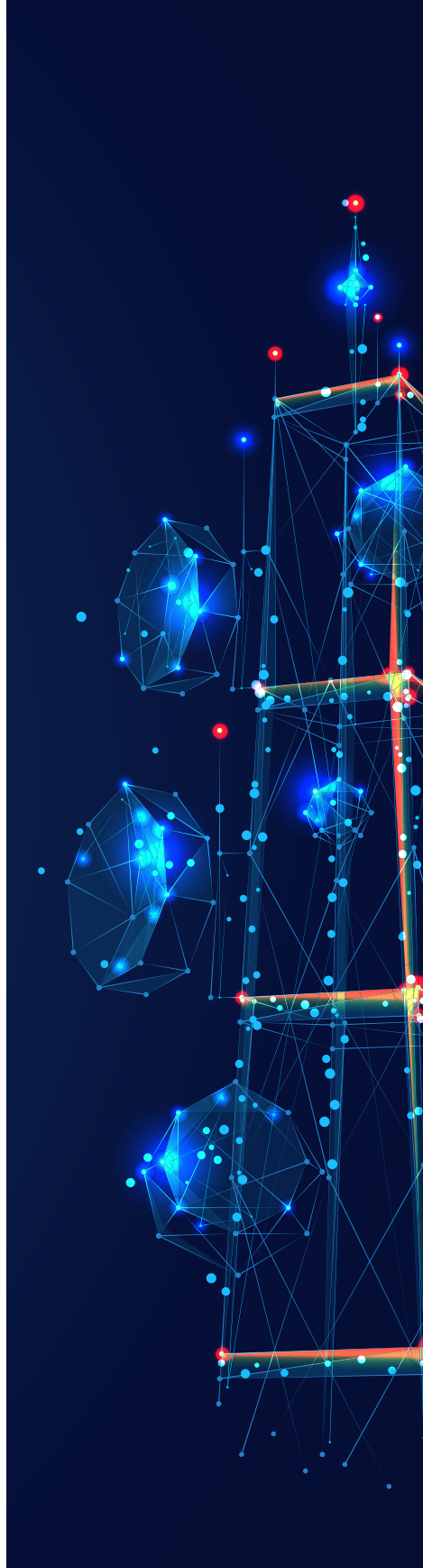
➔ **Presude Polskie Linie Lotnicze „LOT”/Komisija**
od 20. listopada 2021. (T-240/18 i T-296/18)

Opći sud potvrdio je Komisijinu odluku kojom se utvrđuje da je **Google zloupotrijebio vladajući položaj** time što je **davao prednost vlastitoj usluzi uspoređivanja proizvoda** na svojim stranicama s rezultatima općeg pretraživanja, pri čemu ih je istaknutije prikazivao i pozicionirao u odnosu na rezultate konkurentskih usluga uspoređivanja proizvoda. Opći sud potvrdio je i iznos kazne, koji je Komisija odredila u visini od **2,42 milijarde eura**, od čega je za 523,5 milijuna eura solidarno odgovoran sa svojim matičnim društvom Alphabet.

➔ **Presuda Google i Alphabet/Komisija (Google Shopping)**
od 10. studenoga 2021. (T-612/17)

Između 1997. i 1999. društvo Sumal kupilo je dva kamiona od društva Mercedes Benz Trucks España (MBTE), društva kćeri grupe Daimler, čije je društvo majka društvo Daimler AG. Odlukom iz 2016. Europska komisija utvrdila je da je društvo Daimler AG povrijedilo pravila prava Unije kojima se zabranjuju zabranjeni sporazumi time što je između siječnja 1997. i siječnja 2011. sklopilo sporazume s 14 drugih europskih proizvođača kamiona o **utvrđivanju cijena i povećanju bruto cijena kamiona u Europskom gospodarskom prostoru (EGP)**. Nakon te odluke društvo Sumal podnijelo je tužbu za naknadu štete protiv društva MBTE za štetu pretrpljenu zbog tog zabranjenog sporazuma. Sud je odlučio da žrtva povrede prava tržišnog natjecanja Unije koju je počinilo društvo majka može od društva kćeri potonjeg društva zahtijevati naknadu štete koja iz nje proizlazi, ali mora dokazati da su oba društva u trenutku u kojem je počinjena povreda činila istu gospodarsku jedinicu i da društvo kći posluje na tržištu na koje se odnosi povreda.

➔ **Presuda Sumal**
od 6. listopada 2021. (C-882/19)

Zaštita okoliša

Zaštita životinjskog i biljnog svijeta, onečišćenje zraka, zemlje i vode te rizici povezani s opasnim tvarima predstavljaju izazove čijem rješavanju Europska unija pridonosi donošenjem strogih pravila.

.....

U okviru tužbe zbog povrede obveze koju je podnijela Komisija Sud je odlučio da je Španjolska trebala uzeti u obzir nezakonito zahvaćanje vode i zahvaćanje vode namijenjeno opskrbi gradova prilikom procjene **zahvaćanja podzemnih voda u regiji Doñana** (Španjolska), u kojoj se nalazi najveće zaštićeno područje prirode u Europi. Štoviše, ta država članica nije poduzela odgovarajuće mjere za izbjegavanje pogoršanja prirodnih staništa i staništa vrsta koja se nalaze u zaštićenim područjima tog parka prirode.

→ [Presuda Komisija/Španjolska od 24. lipnja 2021. \(C-559/19\)](#)

Novim pravilima koja su 2019. donijeli Europski parlament i Vijeće zabranjen je **ribolov pri kojem se koristi električna energija**. Nizozemska je od Suda zahtijevala da poništi te odredbe, pri čemu je, među ostalim, tvrdila da se zakonodavac Unije nije oslonio na najbolja raspoloživa znanstvena mišljenja o ekološkim učincima u pogledu izlovljavanja **lista u Sjevernom moru**. Sud je odbio tu tužbu i potvrdio valjanost tih pravila: zakonodavac Unije raspolaže širokom diskrecijskom ovlasti u tom području i nije obavezan svoj zakonodavni odabir temeljiti samo na znanstvenim i stručnim mišljenjima.

→ [Presuda Nizozemska/Vijeće Europske unije i Europski parlament od 15. travnja 2021. \(C-733/19\)](#)

Što se tiče odobrenja za **lov uporabom ljepljivog**, Sud je smatrao da država članica (u ovom slučaju **Francuska**) ne može odobriti takvu metodu hvatanja ptica koja dovodi do sporednih ulova koji dotičnim vrstama mogu uzrokovati štetu koja nije zanemariva. Tradicionalno obilježje takve metode samo po sebi nije dovoljno za to da se isključi svako drugo zadovoljavajuće alternativno rješenje. Sud je pojasnio uvjete u kojima se omogućuje odstupanje od zabrane upotrebe određenih metoda hvatanja zaštićenih ptica, utvrđene u Direktivi o pticama.

→ **Presuda One Voice i Ligue pour la protection des oiseaux (LPO)/Ministre de la Transition écologique et solidaire**
od 17. ožujka 2021. (C-900/19)

U okviru tužbe zbog povrede obveze koju je Komisija podnijela protiv **Mađarske** zbog sustavnog i ustrajnog prekoračivanja **graničnih vrijednosti za lebdeće čestice PM10** Sud je odlučio da je ta država članica povrijedila pravila prava Unije o kvaliteti zraka i svoje obveze da, s jedne strane, na cjelokupnom državnom području osigura da se poštuju dnevne granične vrijednosti određene za lebdeće čestice PM10 i, s druge strane, da razdoblje prekoračenja te granične vrijednosti bude što je moguće kraće.

→ **Presuda Komisija/Mađarska**
od 3. veljače 2021. (C-637/18)

Sud je odlučio da je Njemačka između 2010. i 2016. povrijedila Direktivu o kvaliteti zraka time što je sustavno i ustrajno prekoračivala **granične vrijednosti za dušikov dioksid (NO₂)**. Njemačka je također povrijedila svoju obvezu da pravodobno donese odgovarajuće mjere kako bi razdoblje prekoračenja u predmetnim zonama bilo što je moguće kraće.

→ **Presuda Komisija/Njemačka**
od 3. lipnja 2021. (C-635/18)

Institucije

Na dvama je sudovima Unije da provjeravaju jesu li akti institucija, tijela, ureda i agencija Unije (odnosno propuštanje da se određeni akti donesu) u skladu s pravom Unije. Prema tome, Sud i Opći sud jamci su sudske zaštite prava osoba kad se na njih izravno ili neizravno odnose odluke donesene na razini Unije. Suprotno tomu, isključivo su nacionalni sudovi nadležni za nadzor zakonitosti akata nacionalnih tijela s obzirom na nacionalno pravo.

.....

Opći sud poništio je odluku Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) o uskraćivanju **djelomičnog pristupa konačnom izvješću** o svojoj istrazi koja se odnosila na **projekte javne rasvjete** društva Élios u **Mađarskoj** uz financijsko sudjelovanje Unije. Budući da su mađarska tijela već okončala nacionalne istrage u vezi s tim izvješćem, cilj zaštite istražnih radnji više ne opravdava uskraćivanje pristupa zatraženom dokumentu.

→ [Presuda Homoki/Komisija od 1. rujna 2021. \(T-517/19\)](#)

Sud je poništio odluke Vijeća o primjeni **sveobuhvatnog i pojačanog Sporazuma o partnerstvu potpisanog 24. studenoga 2017. s Armenijom**. Sud je odlučio da, iako Sporazum o partnerstvu ima određene poveznice sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom, elementi ili izjave namjere koje on sadržava i koje su s njom povezane nisu dovoljne da bi predstavljale samostalan sastavni dio tog sporazuma na temelju kojeg se može opravdati razdiobu akta Vijeća na dvije zasebne odluke. Ta je razdioba, među ostalim, dovela do primjene pravila o jednoglasnom glasanju za jedan od predmetnih akata i pravila kvalificirane većine za drugi.

→ [Presuda Komisija/Vijeće od 2. rujna 2021. \(C-180/20\)](#)

Opći sud odbio je tužbu koju je podnijela Rumunjska protiv Komisijine odluke o registraciji **predložene građanske inicijative** (EGI) „Kohezijska politika za jednakost regija i održivost regionalnih kultura“. Prvi se put izjasnio o pobožnosti Komisijine odluke o registraciji takvog prijedloga. Taj prijedlog EGI-ja podnesen je 2013. Komisiji, koja ga je isprva odbila uz obrazloženje da on očito izlazi iz okvira njezinih ovlasti na temelju kojih ona može podnijeti prijedlog pravnog akta Unije radi provedbe Ugovorâ. Sud je poništio Komisijinu odluku, a ona je zatim odukom od 30. travnja 2019. registrirala sporni prijedlog EGI-ja.

→ **Presuda Rumunjska/Komisija**
od 10. studenoga 2021. (T-495/19)

Opći sud odlučio je o početku roka za podnošenje tužbe protiv odluke koja se odnosi na osobu na koju se primjenjuje **Pravilnik o osoblju za dužnosnike** u slučaju neuspješne dostave preporučene pošiljke. Budući da ne postoje odredbe kojima se uređuje određivanje početka računanja roka za podnošenje tužbe u slučaju nepreuzimanja preporučenog pisma s povratnicom u sporovima na koje se primjenjuje taj pravilnik, Opći sud usto je podsjetio na to da se pravna sigurnost i nužnost izbjegavanja svake diskriminacije ili arbitrarnog postupanja u okviru dobrog sudovanja protive pretpostavci dostave na dan isteka roka za čuvanje preporučenog pisma upućenog na tužiteljevu kućnu adresu. Naposljetku, Opći je sud utvrdio da, s obzirom na to da je odluka dostavljena **elektroničkom poštom** (čiji je primitak adresat potvrdio bez odgode), taj rok za podnošenje tužbe počinje teći na datum dostave.

→ **Presuda Barata/Europski parlament**
od 3. ožujka 2021. (T-723/18)

U sporu između Republike Moldove i jednog ukrajinskog društva Sudu je postavljeno pitanje o **kvalifikaciji tražbine koja proizlazi iz ugovora o prodaji električne energije kao „ulaganja“ u smislu Ugovora o Energetskoj povelji (ECT)**. Sud je odlučio da stjecanje, od strane poduzeća iz ugovorne stranke ECT-a, tražbine proizašle iz ugovora o isporuci električne energije koji nije povezan s ulaganjem, a koju posjeduje poduzeće iz treće države s obzirom na taj ugovor prema javnom poduzeću iz druge ugovorne stranke tog ugovora ne predstavlja „ulaganje“ u smislu ECT-a. Naime, ne može se smatrati da je tražbina koja proizlazi iz običnog ugovora o prodaji električne energije dodijeljena za obavljanje gospodarske djelatnosti u energetskom sektoru. Iz toga slijedi da je običan ugovor o opskrbi električnom energijom, koju proizvode drugi subjekti, poslovna transakcija koja sama po sebi ne može predstavljati ulaganje.

→ **Presuda Moldova/Komstroy**
od 2. rujna 2021. (C-741/19)

U mišljenju koje je donio na zahtjev Europskog parlamenta Sud je naveo da se Ugovorima ne zabranjuje Vijeću da prije donošenja odluke o Unijinu sklapanju **Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji** (takozvana Istanbulska konvencija) čeka „zajedničku suglasnost” država članica, ali da Vijeće ne može izmijeniti postupak sklapanja te konvencije na način da to sklapanje uvjetuje prethodnim utvrđenjem takve „zajedničke suglasnosti”. Sud je pojasnio odgovarajuću materijalnu pravnu osnovu za donošenje akta Vijeća o sklapanju dijela Istanbulske konvencije koji je predmet predviđenog sporazuma. Pojasnio je i da se akt o sklapanju sporazuma može razdvojiti na dvije zasebne odluke ako se za to utvrdi objektivna potreba.

→ Mišljenje Istanbulska konvencija
od 6. listopada 2021. (1/19)

Oporezivanje

Kako bi osigurala dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta, Europska unija uskladila je određene neizravne poreze, kao što su trošarine na energente. Tako se jednom direktivom Unije nastoje smanjiti razlike između nacionalnih razina oporezivanja utvrđivanjem najniže razine oporezivanja, osobito goriva. Osim toga, čak i u okviru izravnog oporezivanja, koje je u načelu u nadležnosti država članica, kao što je oporezivanje društava, treba poštovati temeljna pravila Europske unije, kao što je zabrana državnih potpora. Kao i prethodnih godina, donesene su presude u pogledu poreznih mišljenja (*tax rulings*) određenih država članica koje su multinacionalnim poduzećima odobrile poseban porezni tretman, koji je Komisija smatrala neusklađenim s tom zabranom.

.....

U okviru tužbe zbog povrede obveze koju je podnijela Komisija **Sud je utvrdio da je Italija povrijedila pravo Unije time što je iz trošarina izuzela goriva za rekreacijska plovila zakupljena u privatne svrhe.** Naime, direktivom Unije kojom se predviđaju najniže razine oporezivanja goriva dopušta se izuzimanje samo kada krajnji korisnik upotrebljava plovilo u komercijalne svrhe. Činjenica da zakup za zakupnika predstavlja komercijalnu aktivnost u tom pogledu nije relevantna.

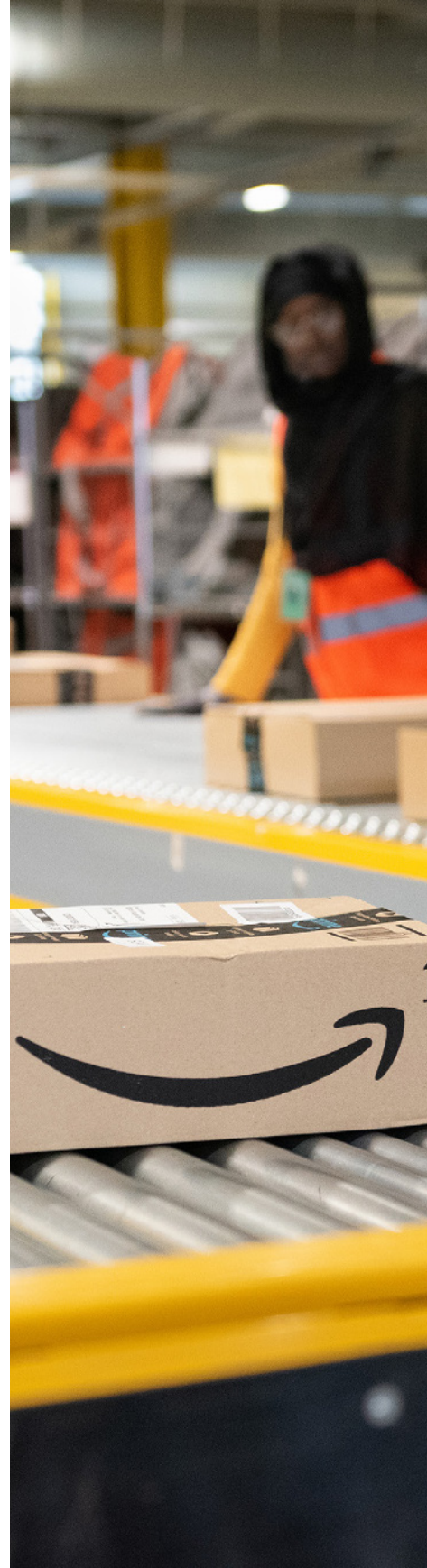
➔ **Presuda Komisija/Italija**
od 16. rujna 2021. (C-341/20)

U okviru tužbi koje su podnijeli Luksemburg i Amazon Opći sud poništio je Komisijinu odluku u skladu s kojom je Luksemburg između 2006. i 2014. društvu **Amazon EU**, koje je u to vrijeme bilo Amazonovo prodajno središte za cijelu Europu, sa sjedištem u Luksemburgu, dodijelio **državne potpore koje se protive pravu Unije** time što mu je omogućio da na temelju **poreznih mišljenja** (*tax rulings*) plati znatno manje poreza od drugih poduzetnika. Prema Komisijinu mišljenju, Luksemburg je od Amazona trebao ostvariti povrat neopravdanih poreznih pogodnosti u iznosu od oko 250 milijuna eura s kamatama. Opći sud u presudi je utvrdio da Komisija nije u dovoljnoj mjeri dokazala da se oporezivi prihod društva Amazon EU umjetno smanjio zbog previsoke procjene naknade koju je platio drugom poduzetniku grupe Amazon za korištenje određenih prava intelektualnog vlasništva.

→ **Presuda Luksemburg i Amazon/Komisija**
od 12. svibnja 2021. (T-816/17 i dr.)

Opći sud odbio je tužbe koje su podnijeli **Luksemburg i dobavljač energije Engie** protiv odluke kojom je Komisija utvrdila da je Luksemburg grupi Engie dodijelio **državne potpore koje se protive pravu Unije** time što je na temelju poreznih mišljenja (*tax rulings*) omogućio dvama društvima te grupe sa sjedištem u Luksemburgu da izbjegnu porez na gotovo svu svoju dobit. Prema Komisijinu mišljenju, Luksemburg treba ostvariti otprilike 120 milijuna eura povrata neplaćenih poreza s kamatama. U presudi kojom je potvrdio tu odluku Opći sud naglasio je da je **Luksemburg odustao od utvrđenja zlouporabe prava koju je počinila grupa Engie iako su bili ispunjeni svi kriteriji**.

→ **Presuda Luksemburg i dr./Komisija**
od 12. svibnja 2021. (T-516/18 i dr.)

Intelektualno vlasništvo

Sud i Opći sud osiguravaju tumačenje i primjenu propisa koje Unija donosi radi zaštite svih isključivih prava za intelektualna ostvarenja. Usto, zaštita intelektualnog vlasništva (autorska prava) i industrijskog vlasništva (pravo žiga, zaštita dizajna, patentno pravo) poboljšava kompetitivnost poduzetnika time što stvara okruženje pogodno za kreativnost i inovacije.

.....

U sporu između društva Lego i jednog njemačkog društva Opći sud smatrao je da je Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) pogrešno proglasio ništavim dizajn **kocki za gradnju iz kompleta igrački za gradnju LEGO**. Naime, Opći sud smatrao je da je EUIPO trebao provesti odgovarajuću procjenu odstupanja od Uredbe o dizajnu Zajednice uzimajući u obzir sva obilježja izgleda predmetnog dizajna. Opći sud podsjetio je na to **da se dizajn ne može proglasiti ništavim ako barem jedno od obilježja ne određuje tehnička funkcija tog proizvoda**.

→ [Presuda Lego A/S/EUIPO i Delta Sport Handelskontor GmbH od 24. ožujka 2021. \(T-515/19\)](#)

Opći sud priznao je **valjanost trodimenzionalnog žiga u obliku ruža za usne**. Time je poništio odluku Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO), koji je odbio prvotni zahtjev za prijavu tog znaka kao žiga Europske unije za označavanje ruževa za usne. Prema mišljenju Općeg suda, **prijavljeni žig ima razlikovni karakter** jer znatno odstupa od pravila i običaja unutar sektora ruževa za usne s obzirom na to da je okruglog, a ne okomitog i valjkastog oblika.

→ [Presuda Guerlain od 14. srpnja 2021. \(T-488/20\)](#)

Opći sud odlučio je da se zvučni zapis koji predstavlja **zvuk otvaranja limenke napitka** nakon kojeg slijedi tišina i prštanje ne može registrirati kao žig Europske unije osobito za označavanje pića s obzirom na to da nema razlikovni karakter. Stoga se Opći sud slaže s EUIPO-ovim stajalištem i podsjeća na to da **zvučni znak treba imati razlikovni karakter kako bi ga potrošač mogao prepoznati kao žig**, a ne kao funkcionalni element ili kao pokazatelj bez vlastite bitne značajke.

➔ Presuda *Ardagh Metal Beverage Holdings*
od 7. srpnja 2021. (T-668/19)

Opći sud odbio je tužbu društva **Chanel** protiv prijave za registraciju žiga koju je društvo **Huawei** podnijelo Uredu Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) uz obrazloženje da predmetni figurativni znakovi nisu slični te je odlučio da žigove treba uspoređivati u obliku u kojem su registrirani ili prijavljeni a da im se ne mijenja položaj. Opći sud naveo je da **sama činjenica da su u svakom od predmetnih žigova prisutna dva elementa koja su međusobno povezana ne znači da su žigovi slični, čak i ako oba imaju osnovni geometrijski oblik kruga koji okružuje te elemente.**

➔ Presuda *Chanel SAS*
od 21. travnja 2021. (T-44/20)

Opći sud odlučio je o tome **može li britanski odvjetnik zastupati stranku u okviru postupka koji se pred Općim sudom vodi povodom tužbe protiv odluke Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO)**. Opći sud podsjetio je na dva kumulativna uvjeta kako bi osoba mogla valjano zastupati stranke (različite od država članica i institucija Unije) pred sudovima Unije: kao prvo, treba imati svojstvo odvjetnika i, kao drugo, treba biti ovlaštena zastupati pred sudom države članice ili druge države koja je stranka Sporazuma o EGP-u. Tužba je podnesena nakon 31. prosinca 2020., odnosno nakon kraja prijelaznog razdoblja koje je prethodilo konačnom povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Unije, i nije bila obuhvaćena nijednim od slučajeva predviđenih Sporazumom o povlačenju u kojima odvjetnik koji je ovlašten zastupati pred sudovima Ujedinjene Kraljevine i za kojeg nije utvrđeno da je ovlašten zastupati pred sudom države članice ili druge države stranke Sporazuma o EGP-u može zastupati stranku pred sudovima Unije. Stoga je tužba proglašena nedopuštenom.

→ **Rješenje Daimler/EUIPO**
od 7. prosinca 2021. (T-422/21)

Sud je odlučio da, ako je nositelj autorskog prava poduzeo ili naložio mjere **ograničenja framinga**, uključenje djela tom tehnikom na internetsku stranicu treće osobe predstavlja stavljanje na raspolaganje tog djela novoj javnosti. To priopćavanje javnosti treba odobriti nositelj autorskog prava.

→ **Presuda VG Bild-Kunst**
od 9. ožujka 2021. (C-392/19)

Sud je u okviru sustava koji je prethodio onomu uvedenom novom direktivom iz 2019. o autorskom pravu pojasnio uvjete u kojima se može utvrditi **odgovornost internetskih platformi** (u ovom slučaju YouTube i Cyando). Ocijenio je da operatori tih platformi **načelno sami ne priopćavaju javnosti** sadržaje zaštićene autorskim pravom koje su njihovi korisnici nezakonito objavili na internetu. Međutim, njihova se odgovornost može utvrditi u pogledu priopćavanja povredom autorskog prava ako doprinose, uz puko stavljanje na raspolaganje platformi, davanju javnosti pristupa tim sadržajima.

→ **Presuda YouTube i dr.**
od 22. lipnja 2021. (C-682/18)

U okviru tog predmeta, internetski priključci korisnikâ društva Telenet upotrebljavali su se za dijeljenje filmova iz ponude društva Mircom na mreži ravnopravnih članova (*peer-to-peer*). Sud je odlučio da zaštita prava nositelja prava intelektualnog vlasništva može opravdati **sustavno bilježenje IP adresa** korisnika i priopćavanje njihovih imena i poštanskih adresa nositelju ili trećoj strani kako bi mu se **omogućilo da podnese tužbe za naknadu štete**. Međutim, zahtjev za otkrivanje informacija nositelja prava intelektualnog vlasništva ne smije predstavljati zlouporabu, nego mora biti opravdan i razmjeran.

→ **Presuda M.I.C.M.**
od 17. lipnja 2021. (C-597/19)

Vlasnik tapas-barova u Španjolskoj upotrebljavao je znak CHAMPANILLO za označivanje i promidžbu svojih ugostiteljskih objekata. Na njegovim promidžbenim materijalima prikazivale su se dvije čaše pjenušavog pića. Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne (CIVC), tijelo koje štiti interese proizvođača šampanjca, htio je zabraniti upotrebu naziva „champanillo” (koji na španjolskom jeziku znači „mali šampanjac”) jer uporaba tog znaka predstavlja povredu zaštićene oznake izvornosti (ZOI) „Champagne”. Sud je pojasnio da proizvodi obuhvaćeni **ZOI-jem** uživaju **zaštitu od zabranjenih radnji koje se odnose i na proizvode i na usluge**.

➔ Presuda Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne
od 9. rujna 2021. (C-783/19)

**Zaštita
osobnih podataka**

Sud u digitalnom svijetu

[Pogledati video na YouTubeu](#)

Europska unija donijela je propise koji su čvrst i dosljedan temelj zaštite osobnih podataka, neovisno o načinu i kontekstu njihova prikupljanja (internetska kupnja, bankovni zajmovi, traženje zaposlenja, zahtjevi tijela javne vlasti za pružanje informacija). Ta se pravila primjenjuju na javne i privatne osobe ili tijela s boravištem odnosno sjedištem u Uniji ili izvan nje, uključujući poduzetnike koji nude robu ili usluge, kao što su Facebook ili Amazon, kada traže ili ponovno upotrebljavaju osobne podatke građana Unije.

Sud je 2021. u nekoliko navrata odlučivao o odgovornostima koje proizlaze iz prikupljanja i obrade tih podataka, koje osobito provode nacionalna tijela i privatna poduzeća.

.....

Sud je odlučio da se pravu Unije protivi propis države članice koji obvezuje tijelo nadležno za sigurnost cestovnog prometa da učini javno dostupnima **informacije o kaznenim bodovima koji se izriču vozačima** za prometne prekršaje. Naime, smatrao je da nije utvrđena nužnost tog sustava za poboljšanje sigurnosti cestovnog prometa. Predmet se odnosio na **latvijski propis o cestovnom prometu** kojim se predviđa da su informacije o kaznenim bodovima izrečenima vozačima vozila javno dostupne te da se priopćavaju svakoj osobi koja to zatraži, pri čemu nije potrebno opravdati poseban interes za dobivanje tih podataka.

➔ [Presuda Latvijas Republikas Saeima
od 22. lipnja 2021. \(C-439/19\)](#)

Sud je odlučio da je pristup skupu **podataka o elektroničkim komunikacijama** koji se odnose na promet ili na lokaciju, na temelju kojih se mogu donijeti precizni zaključci o privatnom životu korisnikâ, u kaznenopravne svrhe dopušten samo s ciljem **borbe protiv teških kaznenih djela ili sprečavanja ozbiljnih prijetnji javnoj sigurnosti**. Osim toga, pravu Unije protivi se nacionalni propis kojim se državnom odvjetništvu dodjeljuje nadležnost za odobravanje pristupa državnog tijela tim podacima radi vođenja kaznene istrage.

➔ **Presuda H. K/Prokuratuur
od 2. ožujka 2021. (C-746/18)**

U presudi donesenoj u predmetu koji se odnosi na zaštitu osobnih podataka i koji uključuje društvo **Facebook Ireland** Sud je pojasnio uvjete **izvršavanja ovlasti nacionalnih nadzornih tijela** u pogledu prekogranične obrade podataka, pri čemu je naveo da takvo tijelo može pod određenim uvjetima obavještavati sud države članice o svakoj navodnoj povredi odredbi Opće uredbe o zaštiti podataka (GDPR), čak i ako nije vodeće nadzorno tijelo u pogledu te obrade. Sud je također smatrao da, s obzirom na to da Facebook Ireland nije **dovoljno obavijestio korisnike interneta** o prikupljanju informacija koje se na njih odnose i njihovoj uporabi, pristanak korisnika interneta na tu obradu informacija nije valjan.

➔ **Presuda Facebook Ireland i dr.
od 15. lipnja 2021. (C-645/19)**

Zaštita potrošača

Promicanje prava potrošača, njihovo blagostanje i dobrobit temeljne su vrijednosti u razvoju politika Unije. Sud nadzire primjenu pravila kojima se štite potrošači kako bi se zajamčilo očuvanje njihova zdravlja, sigurnosti te gospodarskih i pravnih interesa, neovisno o mjestu u Uniji u kojem borave, kojim prolaze ili u kojem obavljaju kupnju.

.....

Sud Europske unije – zaštita prava
potrošača u Europskoj uniji

[Pogledati video na YouTubeu](#)

Što je Sud učinio za mene?

[Pogledati video na YouTubeu](#)

Opći sud poništio je Komisijinu odluku u skladu s kojom **izuzimanje iz naplaćivanja pologa na određenu ambalažu pića** koja njemačke pogranične trgovine prodaju kupcima s prebivalištem u Danskoj nije državna potpora. Komisija je učinila pogrešku koja se tiče prava kada je zaključila da uvjet koji se odnosi na državna sredstva nije ispunjen.

→ [Presuda Dansk Erhverv/Komisija
od 9. lipnja 2021. \(T-47/19\)](#)

Sud je zabranio da se u okviru prerade ekološke hrane kao što su ekološki napitci na bazi riže i soje koji se obogaćuju kalcijem dodaje alga *Lithothamnium calcareum* (crvena alga) u ekološku hranu, pri čemu je podsjetio na to da se **pravom Unije utvrđuju stroga pravila o dodavanju mineralâ, kao što je kalcij, u proizvodnji ekološke hrane**. Naime, kad bi se dopustila upotreba praha te alge kao neekološkog sastojka poljoprivrednog podrijetla, time bi se proizvođačima te hrane omogućilo zaobilaženje tih pravila.

→ [Presuda Natumi GmbH/Land Nordrhein-Westfalen
od 29. travnja 2021. \(C-815/19\)](#)

Sud je odlučio da **samo preusmjeravanje leta u zračnu luku u blizini zračne luke prvotnog odredišta ne daje pravo na paušalnu odštetu**. Suprotno tomu, naveo je da je **zračni prijevoznik dužan** na vlastitu inicijativu **putniku ponuditi snošenje troškova transfera** do zračne luke za koju je izvršena rezervacija odnosno, prema potrebi, do drugog obližnjeg odredišta dogovorenog s putnikom. Kako bi se oslobodio svoje obveze isplate odštete putnicima u slučaju dužeg kašnjenja leta u dolasku, prijevoznik se može pozvati na izvanrednu okolnost koja ne utječe na zakašnjeni let, nego na prethodni let koji je on izveo istim zrakoplovom.

→ Presuda WZ/Austrian Airlines AG, od 22. travnja 2021. (C-826/19)

Sud je smatrao da **štrajk** koji organizira sindikat osoblja zračnog prijevoznika i **kojim se, među ostalim, nastoje ishoditi povećanja plaća ne predstavlja „izvanrednu okolnost“** koja može osloboditi zračnog prijevoznika obveze isplate odštete zbog otkazivanja ili dužeg kašnjenja. Naime, činjenica da se taj štrajk, koji je organiziran uz poštovanje pretpostavki utvrđenih nacionalnih zakonodavstvom, ne kvalificira na taj način ne povređuje ni slobodu poduzetništva zračnog prijevoznika ni njegovo pravo vlasništva i pravo na pregovaranje.

→ Presuda Airhelp Ltd/Scandinavian Airlines System SAS od 23. ožujka 2021. (C-28/20)

Sud je odlučio da **država članica europodručja može obvezati svoju upravu na prihvaćanje gotovinskih plaćanja**. Međutim, naveo je da država članica tu mogućnost plaćanja može i ograničiti zbog razloga od javnog interesa, među ostalim, ako gotovinsko plaćanje može dovesti do nerazumnog troška za upravu zbog vrlo velikog broja obveznika plaćanja pristojbe. Pojasnio je i da **obvezu prihvaćanja tih novčanica može ograničiti zbog razloga od javnog interesa** pod uvjetom da su ta ograničenja proporcionalna zadanom cilju od javnog interesa, što osobito podrazumijeva da postoji mogućnost da obveznici za ispunjenje novčanih dugova raspolažu drugim zakonskim sredstvima plaćanja.

→ Presuda Johannes Dietrich i Norbert Häring/Hessischer Rundfunk od 26. siječnja 2021. (C-422/19 i C-423/19)

Sud je odlučio da je **mađarsko zakonodavstvo kojim se zabranjuje poništenje ugovora o zajmu izraženog u stranoj valuti zbog toga što sadržava nepoštenu odredbu** o tečajnoj razlici usklađeno s pravom Unije ako to zakonodavstvo omogućava ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije u kojoj bi se potrošač nalazio da ne postoji ta nepoštena odredba, čak i ako bi poništenje ugovora bilo povoljnije za potrošača. Usto, volja koju je izrazio zainteresirani potrošač ne može prevladati nad ocjenom nacionalnog suda o pitanju omogućava li stvarno mađarsko nacionalno zakonodavstvo ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije tog potrošača.

→ **Presuda OTP Jelzálogbank i dr.**
od 2. rujna 2021. (C-932/19)

U predmetu u kojem je irsko društvo za pomorski prijevoz Irish Ferries 2018. moralo otkazati cijelu sezonu plovidbi jer nakon kašnjenja u isporuci novog broda nije uspjelo osigurati pružanje usluge zamjenskim brodom Sud je pojasnio nekoliko odredbi o pravima putnika kada putuju morem ili unutarnjim plovnim putovima (u pogledu otkazivanja, naknade, cijene karte...). Smatrao je, među ostalim, da su **obveze preusmjerenja i pružanja naknade u slučaju otkazivanja usluge prijevoza proporcionalne cilju uredbe koja se primjenjuje u tom području.**

→ **Presuda Irish Ferries**
od 2. rujna 2021. (C-570/19)

Sud je odlučio o tarifnoj opciji pod nazivom „**tarifa bez dodatnih troškova**” za internet. Riječ je o poslovnoj praksi kojom pružatelj usluga pristupa primjenjuje „tarifu bez dodatnih troškova” ili povoljniju tarifu za ukupni podatkovni promet ili dio podatkovnog prometa povezan s aplikacijom ili posebnom kategorijom aplikacija koju nude partneri tog pružatelja pristupa. Sud je odlučio da se takve tarifne opcije protive Uredbi o pristupu otvorenom internetu, kao i ograničenja širine frekvencijskog područja, dijeljenja internetske veze ili uporabe *roaminga* zbog aktivacije takve opcije.

→ **Presude Vodafone i Telekom Deutschland**
od 2. rujna 2021. (C-854/19 i dr.)

Obiteljsko pravo

Europska unija utvrđuje zajednička pravila u području obiteljskog prava kako bi europski građani koji žive u različitim državama članicama Unije ili koji su se tijekom života preselili iz jedne države članice u drugu mogli neometano ostvarivati svoja prava.

Odredbe kojima se uređuju prekogranični sporovi između djece i njihovih roditelja nalaze se u Uredbi Bruxelles II.a, kamenu temeljcu pravosudne suradnje unutar Unije u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću.

.....

Sud je odlučio o spisu u pogledu **međunarodne otmice djece** u okviru predmeta koji se odnosio na zahtjev za predaju u Švedsku djeteta iranskog para koje je odvedeno u Finsku. Smatrao je da **nezakonito odvođenje (ili zadržavanje) djeteta ne može predstavljati situacija u kojoj jedan od roditelja**, bez suglasnosti drugog roditelja, **odvede dijete** iz države njegova uobičajenog boravišta u drugu državu članicu Unije nakon što je tijelo države boravišta nadležno u području imigracije smatralo da **u toj drugoj državi članici treba razmotriti zahtjeve za azil** dotičnog djeteta i roditelja.

➔ Presuda A
od 2. kolovoza 2021. (C-262/21)

Sud je odlučivao o slučaju maloljetnog djeteta građanina Unije u čijem su rodnom listu koji je izdala država članica domaćin kao **roditelji navedene dvije osobe istog spola**. Ocijenio je da je država članica čiji je to dijete državljanin obvezna izdati mu osobnu iskaznicu ili putovnicu, a da pritom ne zahtijeva da njezina nacionalna tijela prethodno izdaju rodni list. Ta je država članica također obvezna priznati dokument izdan u državi članici domaćinu koji **navedenom djetetu omogućuje da s bilo kojom od tih dviju osoba ostvaruje svoje pravo slobodnog kretanja i boravka na području Unije**.

→ Presuda Stolična obština, rajon „Pančarevo”
od 14. prosinca 2021. (C-490/20)

Socijalna sigurnost

Pravilima Europske unije nastoje se koordinirati nacionalni sustavi socijalne sigurnosti kako bi se zajamčilo da osobe koje će se nastaniti u drugoj državi članici Unije ne izgube socijalno osiguranje (primjerice prava na mirovinu i zdravstvenu skrb) te da uvijek znaju koje se nacionalne odredbe na njih odnose. Drugim riječima, nijedna osoba koja ostvaruje svoje pravo na slobodno kretanje u Europi ne smije pretrpjeti štetu u odnosu na osobu koja je uvijek boravila i radila u jednoj državi članici. U okviru tih pravila i načela Sud nastoji osigurati socijalnu sigurnost europskih građana i istodobno je uskladiti sa zaštitom javnih financija države članice domaćina.

.....

U predmetu koji se odnosi na građanstvo i uključivanje u **nacionalni sustav socijalne sigurnosti** Sud je priznao pravo građana Unije koji nisu ekonomski aktivni i koji borave u državi članici različitoj od države članice svojeg podrijetla na uključivanje u sustav javnog zdravstvenog osiguranja države članice domaćina. Međutim, naveo je da to uključivanje ne bi nužno trebalo biti besplatno.

➔ Presuda A (Javna zdravstvena zaštita)
od 15. srpnja 2021. (C-535/19)

U kontekstu povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije britanskim propisom za građane Unije uspostavljen je novi sustav prema kojem se pri odobravanju prava na boravak ne podliježe provjeri materijalnog stanja. Suprotno tomu, tim se propisom građanima Unije uskraćuju prava na socijalnu pomoć koja su kvalificirana kao „univerzalni kredit”. Sud je smatrao da je taj propis u skladu s načelom jednakog postupanja zajamčenim pravom Unije. Međutim, nadležna nacionalna tijela moraju provjeriti **izlaže li odbijanje dodjele** takve **socijalne pomoći građaninu Unije i njegovu djecu opasnosti od povrede njihovih temeljnih prava**, osobito prava na poštovanje ljudskog dostojanstva.

→ Presuda *The Department for Communities in Northern Ireland* od 15. srpnja 2021. (C-709/20)

Sud je pojasnio kriterije koje treba uzeti u obzir kako bi se ocijenilo obavlja li **poduzeće za privremeno zapošljavanje** redovno „značajan dio djelatnosti koje nisu samo poslovi unutarnjeg upravljanja” na državnom području države članice u kojoj ima poslovni nastan. Prema mišljenju Suda, kako bi se smatralo da „redovno obavlja svoje djelatnosti”, poduzeće za privremeno zapošljavanje mora u toj državi članici značajan dio svojih djelatnosti ustupanja radnika ostvarivati u korist poduzeća preuzimatelja koja imaju poslovni nastan i obavljaju svoje aktivnosti na području iste države članice. Naime, obavljanje djelatnosti odabira i zapošljavanja u državi članici u kojoj poduzeće za privremeno zapošljavanje ima poslovni nastan nije dovoljno kako bi se smatralo da to poduzeće tamo obavlja „značajan dio djelatnosti”.

→ Presuda *Team Power Europe* od 3. lipnja 2021. (C-784/19)

Jednako postupanje

Poveljom Europske unije o temeljnim pravima propisuje se jednakost pred zakonom svih pojedinaca kao ljudi, radnika, građana ili stranaka u sudskom postupku. Direktivom 2000/78 uspostavlja se, među ostalim, opći okvir za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja te zaštita od diskriminacije na temelju religije ili uvjerenja, dobi, invalidnosti ili spolne orijentacije u tim područjima. Sud je odlučivao o više predmeta koji se odnose na slučajeve navodne izravne ili neizravne diskriminacije, pri čemu je naglasio poštovanje načela proporcionalnosti između cilja koji se nastoji postići pravilima koja se dovode u pitanje i načela jednakog postupanja.

.....

Sud je u srpnju 2021. odlučio da se pravu Unije protivi propis države članice kojim se predviđa apsolutna nemogućnost zadržavanja na njegovu radnom mjestu zatvorskog službenika čija oštrina sluha nije u skladu s najnižim pragovima slušne percepcije, a koji ne omogućuje provjeru može li on ispunjavati svoje dužnosti. Naime, prema mišljenju Suda, tim se propisom uspostavlja **diskriminacija koja se izravno temelji na invaliditetu**.

→ Presuda Tartu Vangla
od 15. srpnja 2021. (C-795/19)

Dva predmeta odnosila su se na zaposlenice islamske vjeroispovijesti koje su odlučile nositi **islamsku maramu za glavu na radnom mjestu**. Prema mišljenju Suda, **zabrana poslodavca** u pogledu nošenja svakog oblika izražavanja političkih, svjetonazorskih ili vjerskih uvjerenja na radnom mjestu **može se opravdati** poslodavčevom stvarnom potrebom da se predstavlja neutralno prema klijentima i da se spriječe socijalni sukobi. Međutim, u okviru pomirenja predmetnih prava, nacionalni sudovi mogu uzeti u obzir kontekst svojstven svojoj državi članici i povoljnije nacionalne odredbe u pogledu zaštite slobode vjeroispovijesti.

→ Presuda WABE i MH Müller Handel
od 15. srpnja 2021. (C-804/18 i C-341/19)

Državne potpore i COVID-19

U lipnju 2020. **Portugal** je prijavio Komisiji državnu potporu u korist zračnog prijevoznika Transportes Aereos Portugueses SGPS SA, koji je društvo majka i vlasnik 100 % dionica društva **TAP Air Portugal**, koja se sastoji od zajma u najvećem iznosu od 1,2 milijarde eura. Opći sud poništio je Komisijinu odluku kojom se potpora proglašava spojivom s unutarnjim tržištem u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 zbog toga što ta odluka nije bila dovoljno obrazložena. Međutim, zbog istog konteksta učinci poništenja odgođeni su do donošenja nove Komisijine odluke.

→ [Presuda Ryanair DAC/Komisija \(TAP – COVID-19\) od 19. svibnja 2021. \(T-465/20\)](#)

U travnju 2020. **Njemačka** je prijavila Komisiji pojedinačnu potporu u korist zračnog prijevoznika **Condor Flugdienst GmbH** u obliku dvaju zajmova u iznosu od 550 milijuna eura, za koje jamči država uz subvencionirane kamate. Opći sud poništio je Komisijinu odluku kojom se odobrava potpora zbog nedostatnosti obrazloženja. Međutim, s obzirom na gospodarski i društveni kontekst obilježen pandemijom bolesti COVID-19, odgodio je učinke poništenja do donošenja nove Komisijine odluke.

→ [Presuda Ryanair/Komisija \(Condor – COVID-19\) od 9. lipnja 2021. \(T-665/20\)](#)

Opći sud smatrao je da je program državnih potpora koji je uspostavila **Švedska** u obliku **jamstava za zajmove u korist zračnih prijevoznika koji su nositelji švedske operativne licencije** radi otklanjanja ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu te države članice tijekom pandemije bolesti COVID-19 spojiv s pravom Unije. Program se konkretno odnosi na zračne prijevoznike koji su na dan 1. siječnja 2020. bili nositelji licencije za obavljanje komercijalnih djelatnosti u području zrakoplovstva, osim na one koji su obavljali izvanredne letove.

→ [Presuda Ryanair DAC/Komisija od 17. veljače 2021. \(T-238/20\)](#)

Opći sud potvrdio je program državnih potpora koji je uspostavila **Francuska** u obliku **moratorija na plaćanje pristojbi** u korist zračnih prijevoznika koji su nositelji francuske licencije. Naime, Opći sud smatrao je da je taj program potpora, koji se odnosi na naplaćivanje pristojbi za civilno zrakoplovstvo i pristojbi solidarnosti na zrakoplovnim kartama, koje su dospijevale mjesečno tijekom razdoblja od ožujka do prosinca 2020., prikladan za naknadu gospodarske štete koju je izazvala pandemija bolesti COVID-19, te da stoga ne predstavlja diskriminaciju koja je protivna pravu Unije.

→ [Presuda Ryanair DAC/Komisija od 17. veljače 2021. \(T-259/20\)](#)

Opći sud potvrdio je potporu u obliku dviju obnavljajućih kreditnih linija u najvećem iznosu od po 1,5 milijardi švedskih kruna (SEK) koju su uspostavile **Švedska** i **Danska** u korist društva **SAS** za štetu koja proizlazi iz otkazivanja letova odnosno promjena u rasporedu letova nakon uvođenja ograničenja putovanja uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19. Smatra da, s obzirom na to da društvo SAS posjeduje znatno veći tržišni udjel nego njegov najbliži konkurent u tim dvjema državama članicama, predmetne potpore ne predstavljaju nezakonitu diskriminaciju.

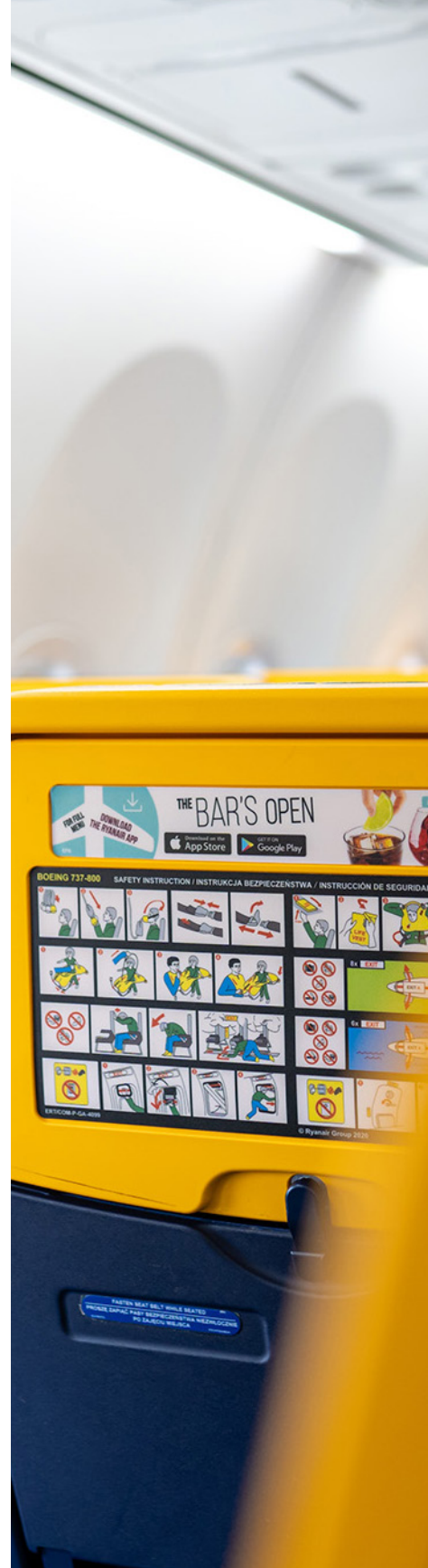
→ [Presude Ryanair DAC/Komisija od 14. travnja 2021. \(T-378/20 i T-379/20\)](#)

Opći sud odlučio je da je u skladu s pravom Unije jamstvo **Finske** u korist zračnog prijevoznika **Finnair** radi potpore dobivanju zajma od 600 milijuna eura od mirovinskog fonda, koji je namijenjen pokrivanju prijevoznikovih potreba obrtnog kapitala uslijed pandemije bolesti COVID-19. Jamstvo je bilo nužno jer je društvo Finnair bilo u opasnosti od stečaja zbog iznenadnog smanjenja svoje aktivnosti i nemogućnosti da na kreditnim tržištima pokrije svoje potrebe za likvidnošću.

→ [Presuda Ryanair DAC/Komisija od 14. travnja 2021. \(T-388/20\)](#)

Opći sud potvrdio je Komisijinu odluku o odobravanju fondova za potporu koje je uspostavila **Španjolska** kako bi osigurala solventnost **nefinancijskih poduzetnika** s poslovnim nastanom i glavnim središtem djelatnosti u Španjolskoj za koje se smatra da su od sustavnog ili strateškog značaja za nacionalno gospodarstvo i koji su se suočili s privremenim teškoćama zbog pandemije bolesti COVID-19. Naglasio je da predmetna mjera, koja je namijenjena donošenju mjera dokapitalizacije u proračunskom iznosu od 10 milijardi eura, doista predstavlja program državnih potpora, ali je proporcionalna i nediskriminirajuća.

→ [Presuda Ryanair DAC/Komisija od 19. svibnja 2021. \(T-628/20\)](#)

Državne potpore

Ispitivanje usklađenosti subvencija koje države članice dodjeljuju u korist gospodarskih subjekata s pravom Unije može zahtijevati složenu i detaljnu ocjenu okolnosti zbog kojih tijela javne vlasti zadiru u tržišno natjecanje. Sud i Opći sud proveli su 2021. u nekoliko predmeta o velikim gospodarskim pitanjima nadzor ocjene koju je Komisija, čuvarica poštovanja pravila prava Unije u području državnih potpora, donijela o tim nacionalnim mjerama.

.....

Nürburgring, koji se nalazi u Njemačkoj, obuhvaća, među ostalim, trkaću stazu i zabavni park. Uslijed insolventnosti njegovih vlasnika, subjekata javnog prava, kompleks je prodan privatnom poduzetniku. Iako su drugi gospodarski subjekti tvrdili da je prodaja ostvarena po nižoj cijeni od tržišne i diskriminatorno, Komisija je odlučila da neće pokrenuti službeni istražni postupak. Sud je, nakon što su mu podnesene **žalbe** u okviru tog spisa, poništio Komisijinu odluku i ukinuo presudu Općeg suda kojom se ona potvrđuje te **naložio Komisiji da ponovno ispita uključuje li prodaja Nürburgringa dodjelu državne potpore.**

→ [Presuda *Ja zum Nürburgring i dr./Komisija* od 2. rujna 2021. \(C-647/19 P i dr.\)](#)

Komisija je u različitim odlukama utvrdila da arbitražnom presudom kojom se određuje navodno povlaštena tarifa za električnu energiju koju je grčki proizvođač aluminija društvo Mytilinaios trebao plaćati društvu DEI (grčki proizvođač i isporučitelj električne energije) zapravo nije bila dodijeljena prednost. Opći sud poništio je te odluke, pri čemu je smatrao da je Komisija trebala pomno, dovoljno i potpuno ispitati eventualno dodjeljivanje prednosti društvu Mytilinaios arbitražnom presudom i u tu svrhu provesti složene ekonomske i tehničke ocjene.

→ [Presuda *DEI/Komisija* od 22. rujna 2021. \(T-639/14 i dr.\)](#)

Zadruga i ribarski poslodavci podnijeli su tužbe protiv Komisijine odluke o neospornosti u pogledu potpora povezanih s izgradnjom prvih **odobalnih vjetroelektrana u Francuskoj**. Opći sud utvrdio je da te osobe nisu bile ovlaštene podnijeti takve tužbe jer, s jedne strane, nisu bile u položaju tržišnog natjecanja s upraviteljima tih vjetroelektrana i, s druge strane, nisu dokazale opasnost od konkretnog utjecaja na njihov položaj.

➔ [Presuda CAPA i dr./Komisija od 15. rujna 2021. \(T-777/19\)](#)

Socijalno pravo

Sud Europske unije na radnom mjestu
– zaštita prava radnika

[Pogledati video na YouTubeu](#)

Od Suda se 2021. tražilo tumačenje prava Unije u području socijalne politike, osobito u pogledu uvjeta rada i socijalne zaštite radnika. Zakonodavac Unije u tom je pogledu utvrdio minimalna pravila koja trebaju poštovati države članice. Tako se pravom Unije u području organizacije radnog vremena definiraju minimalni sigurnosni i zdravstveni uvjeti kojima se radnicima osiguravaju minimalna razdoblja odmora. Kako bi se zajamčila ravnoteža između poslovnog, privatnog i obiteljskog života, predviđaju se pravila u području roditeljskog dopusta. Naposljetku, njime se uređuje koordinacija sustava socijalne sigurnosti, čime se nastoji osigurati provedba načela jednakog postupanja prema svim radnicima u Uniji. Konačno, od Suda se tražilo da pojasni uvjete pristupa radnika državljana trećih zemalja nacionalnim naknadama.

.....

Sud, kojem je jedan rumunjski sud uputio pitanje o tumačenju Direktive o **organizaciji radnog vremena**, analizirao je položaj stručnjaka koje je zaposlila Academia de Studii Economice din București (Akademija ekonomskih studija u Bukureštu, Rumunjska, ASE) na temelju više ugovora o radu i koji su određenim danima, uz osam sati rada odrađenih u okviru osnovnog radnog vremena, odrađivali i radne sate u okviru drugih projekata. Naveo je da se, kada je radnik s istim poslodavcem sklopio više ugovora o radu, **najkraće trajanje dnevnog odmora primjenjuje na sve te ugovore zajedno**, a ne na svaki od ugovora zasebno.

➔ Presuda Academia de Studii Economice din București/Organismul Intermediar pentru Programul Operațional Capital Uman – Ministerul Educației Naționale od 17. ožujka 2021. (C-585/19)

U okviru spora između bivšeg dočasnika slovenske vojske i slovenskog ministarstva obrane u pogledu naknade za njegovu stražarsku aktivnost Sud je pojasnio slučajeve u kojima se **Direktiva o određenim vidovima organizacije radnog vremena** ne primjenjuje na **aktivnosti koje izvršavaju vojnici**. Osim toga, toj se direktivi ne protivi to da se razdoblje straže tijekom kojeg je vojnik dužan boraviti u krugu vojarne u koju je raspoređen a da ondje ne obavlja stvarni posao plati različito od razdoblja straže tijekom kojeg on stvarno ispunjava radne obveze.

➔ [Presuda *Ministrstvo za obrambo* od 15. srpnja 2021. \(C-742/19\)](#)

U prethodnom postupku koji je pokrenuo luksemburški sud Sud je tumačio **Direktivu o provedbi revidiranog Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu**. Naveo je da **država članica ne može uvjetovati pravo na roditeljski dopust time da roditelj treba biti zaposlen u trenutku djetetova rođenja ili posvojenja**. Međutim, ta država članica može zahtijevati da roditelj bez prekida bude zaposlen tijekom razdoblja od najmanje 12 mjeseci neposredno prije početka tog roditeljskog dopusta.

➔ [Presuda *XI/Caisse pour l'avenir des enfants* od 25. veljače 2021. \(C-129/20\)](#)

U **Italiji** je priznavanje doplatka za rođenje djeteta i roditelju naknadu odbijeno većem broju **državljana trećih zemalja koji su nositelji jedinstvene radne dozvole** koju su ishodili na temelju talijanskog zakonodavstva kojim se prenosi direktiva Unije, uz obrazloženje da te osobe nemaju status osobe s dugotrajnim boravkom. Sud je, nakon što je Corte costituzionale (Ustavni sud, Italija) pred njim pokrenuo postupak, odlučio da su ti državljani trećih zemalja imali pravo na taj doplatok koji se predviđa talijanskim propisima.

➔ [Presuda *O. D. i dr./Istituto nazionale della previdenza sociale \(INPS\)* od 2. rujna 2021. \(C-350/20\)](#)

Bankovna unija

Bankovna unija bitna je sastavnica ekonomske i monetarne unije u okviru Unije, koja je uspostavljena kao odgovor na financijsku krizu iz 2008. i na krizu javnog duga koja je uslijedila u europodručju. Cilj bankovne unije jest stabilnost, sigurnost i pouzdanost bankovnog sektora europodručja i, šire, Europske unije, te ona stoga pridonosi općoj financijskoj stabilnosti, otpornosti banaka na financijske krize i donošenju rješenja za nedostatke banaka, a da se pritom ne koristi novac poreznih obveznika Unije i da se smanje njihove posljedice na gospodarstvo Unije. Države članice europodručja dio su bankovne unije, a one koje nisu njezin dio mogu u njoj sudjelovati u okviru bliske suradnje s Europskom središnjom bankom. Od Suda i Općeg suda redovito se traži da razmotre pitanja koja se odnose na bankovnu uniju.

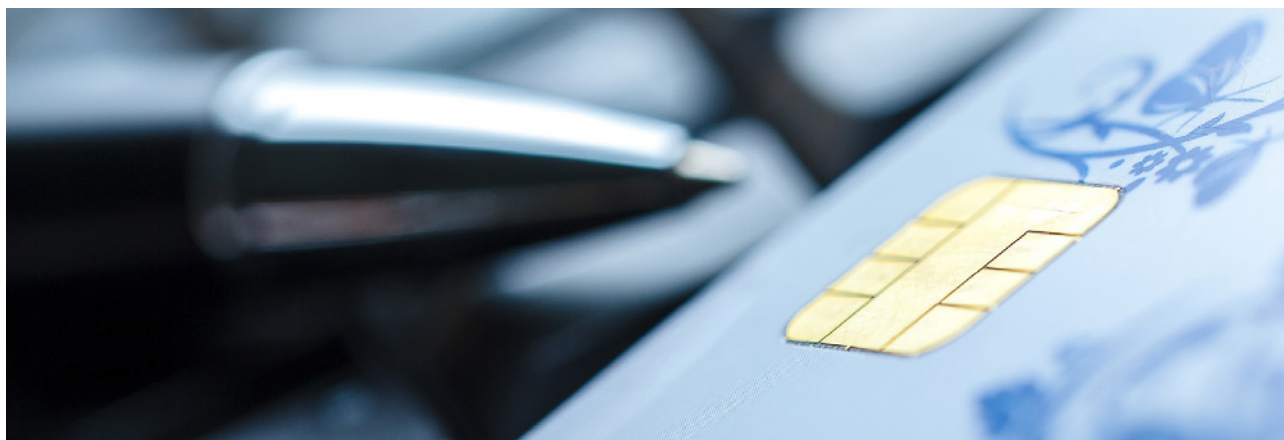
.....

Latvijsko državno odvjetništvo optužilo je u lipnju 2018. guvernera Središnje banke Latvije za različita kaznena djela korupcije. Taj je guverner u tom svojstvu bio i član Općeg vijeća i član Upravnog vijeća Europske središnje banke (ESB). S obzirom na tu posebnost, latvijski sud pred kojim je pokrenut postupak dvojio je o tome može li zainteresirana osoba imati imunitet na temelju protokola o povlasticama i imunitetima Europske unije, kojim se dužnosnicima i ostalim službenicima Unije priznaje imunitet od sudskih postupaka za sve radnje koje poduzimaju u službenom svojstvu. Sud je odlučio da se imunitet ne primjenjuje ako kazneno tijelo utvrdi da postupanja guvernera središnje banke države članice očito nisu bila poduzeta u okviru njegovih zadaća. **Radnje prijevare, korupcije i pranja novca guverner središnje banke nije počinio u službenom svojstvu.**

➔ Presuda LG Ģenerālprokuratūra od 30. studenoga 2021. (C-3/20)

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) izdalo je 2016. **Smjernice o sustavima upravljanja bankarskim proizvodima za građanstvo i nadzora nad tim proizvodima**. Na svojoj internetskoj stranici Autorité de contrôle prudentiel et de résolution (Agencija za bonitetni nadzor i sanaciju, ACPR, Francuska) objavio je da postupa u skladu s tim smjernicama, što ih stoga čini primjenjivima na sve financijske institucije pod njegovim nadzorom. Fédération bancaire française (Francuski bankarski savez, FBF, Francuska) zatim je podnio Conseil d'État (Državno vijeće, Francuska) tužbu za poništenje te obavijesti, pri čemu je smatrao da EBA nije nadležna za izdavanje takvih smjernica. Conseil d'État (Državno vijeće) uputio je Sudu zahtjev za prethodnu odluku u pogledu raspoloživih pravnih sredstava kako bi se osigurao nadzor zakonitosti spornih smjernica i njihove valjanosti. Sud je naveo da se prethodni postupak može upotrijebiti u svrhu nadzora valjanosti takvih smjernica te da su one u ovom slučaju valjane.

➔ **Presuda FBF**
od 15. srpnja 2021. (C-911/19)

Mjere ograničavanja i vanjska politika

Mjere ograničavanja ili „sankcije” predstavljaju bitno sredstvo zajedničke vanjske i sigurnosne politike (ZVSP) Europske unije. Koriste se u okviru integriranog i općeg djelovanja, koje osobito uključuje politički dijalog. Unija ih osobito primjenjuje kako bi zaštitila vrijednosti, temeljne interese i sigurnost Unije te spriječila sukobe i ojačala međunarodnu sigurnost. Naime, sankcijama se nastoji potaknuti promjena politike ili postupanje fizičkih ili pravnih osoba u svrhu promicanja ciljeva ZVSP-a.

.....

„Sekundarne sankcije” temelje se na sposobnosti američke vlade da iskoristi nadređenost svojeg financijskog sustava kako bi primorala strane subjekte da odustanu od transakcija, koje su inače zakonite, sa sankcioniranim osobama. Pravom Unije tim se subjektima zabranjuje da postupaju u skladu s tim sankcijama, osim ako ih Europska komisija ovlasti da mogu odstupiti od te zabrane kada bi nepoštovanje tih stranih zakonodavstava moglo izrazito negativno utjecati na interese tih subjekata. Deutsche Telekom bez obrazloženja i ovlaštenja Komisije jednostrano je raskinuo ugovore o pružanju usluga koji su ga vezali za njemačku podružnicu iranske banke Melli u vlasništvu iranske države. Sud je odlučio da se **na zabranu postupanja u skladu sa sekundarnim sankcijama koje su Sjedinjene Američke Države donijele protiv Irana koju propisuje pravo Unije može pozvati u građanskom postupku** čak i ako nema konkretnih zahtjeva odnosno uputa tijela Sjedinjenih Američkih Država. Stoga njemački sud kojem se obratila iranska banka treba odvagnuti ostvarivanje ciljeva te zabrane te vjerojatnost i opseg gospodarskih gubitaka koje može pretrpjeti Deutsche Bank ako ne okonča svoje poslovne odnose s tom bankom.

→ **Presuda Bank Melli Iran
od 21. prosinca 2021. (C-124/20)**

Uzimajući u obzir pogoršanje stanja u području ljudskih prava, vladavine prava i demokracije, Vijeće Europske unije donijelo je 2017. uredbu kojom se uvode **mjere ograničavanja protiv Venezuele**. Venezuela je zatim od Općeg suda zahtijevala poništenje tih mjera, no Opći sud smatrao je da Venezuela nema aktivnu procesnu legitimaciju protiv takve uredbe. Sud, kojem je podnesena žalba, odlučio je, naprotiv, da **ta država ima aktivnu procesnu legitimaciju protiv uredbe kojom se protiv nje uvode mjere ograničavanja**, te je stoga vratio predmet Općem sudu na ponovno suđenje kako bi odlučio o meritumu tužbe za poništenje.

➔ [Presuda Venezuela/Vijeće od 22. lipnja 2021. \(C-872/19 P\)](#)

Europsko kazneno pravo

Europsko kazneno pravo počiva na više stupova: uzajamnom priznavanju sudskih odluka, usklađivanju kaznenog prava država članica, uspostavljanju integriranih sustava suradnje i, naposljetku, na jačanju međunarodne suradnje u tom području. Tako je cilj koji si je postavila Unija da postane područje slobode, sigurnosti i pravde doveo do ukidanja izručenja između država članica i njegova zamjenjivanja sustavom predaje osoba između pravosudnih tijela. Europski uhidbeni nalog prva je konkretna mjera u području kaznenog prava kojom se primjenjuje načelo uzajamnog priznavanja, koje je kamen temeljac pravosudne suradnje između država članica. Riječ je o sudskoj odluci jedne države članice s ciljem da druga država članica uhititi i preda traženu osobu radi vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode. Odluke o izvršavanju europskog uhidbenog naloga moraju biti podložne dostatnom nadzoru na nacionalnoj razini, pri čemu se pojavljuju poteškoće u tumačenju, koje se iznose Sudu kako bi ih on otklonio.

.....

U predmetu koji se odnosi na **izvršenje europskog uhidbenog naloga u Irskoj koji je izdala Ujedinjena Kraljevina prije povlačenja iz Europske unije** Sud je odlučio da su odredbe koje se odnose na mehanizam europskog uhidbenog naloga u odnosu na Ujedinjenu Kraljevinu, a predviđene su Sporazumom o povlačenju, kao i odredbe koje se odnose na novi mehanizam predaje u Sporazumu o trgovini i suradnji između Unije i te treće države, obvezujuće za Irsku. Uključivanje tih odredbi u te sporazume ne opravdava dodavanje pravne osnove koja se odnosi na područje slobode, sigurnosti i pravde u svrhu sklapanja tih sporazuma, tako da navedene odredbe ne zahtijevaju da Irska mora moći odlučiti hoće li se one na nju primjenjivati.

→ Presuda Governor of Cloverhill Prison i dr.
od 16. studenoga 2021. (C-479/21 PPU)

B | Ključne brojke o pravosudnoj aktivnosti

Sud

Sudu se prije svega mogu podnijeti:

- **zahtjevi za prethodnu odluku**, kada nacionalni sud dvoji o tumačenju akta koji je donijela Unija ili o njegovoj valjanosti. Nacionalni sud tada prekida postupak koji se pred njim vodi i obraća se Sudu, koji se izjašnjava o tumačenju odredbi o kojima je riječ ili o njihovoj valjanosti. Nakon što mu je stvar razjašnjena u odluci Suda, nacionalni sud može riješiti spor koji mu je iznesen. Za predmete koji zahtijevaju odgovor u vrlo kratkom roku (npr. u pitanjima azila, granične kontrole, otmica djece itd.) predviđen je **hitni prethodni postupak („PPU“)**;
- **žalbe** protiv odluka Općeg suda, koje su pravna sredstva povodom kojih Sud može ukinuti odluku Općeg suda;
- **izravne tužbe**, čiji su glavni ciljevi:
 - ishoditi poništenje Unijina akta (**„tužba za poništenje“**), ili
 - utvrditi da je država članica povrijedila obvezu predviđenu pravom Unije (**„tužba zbog povrede obveze“**). Ako se država članica ne uskladi s presudom kojom je utvrđena povreda obveze, Sud joj može, odlučujući o drugoj tužbi, nazvanoj tužba **zbog „dvostruke povrede“**, izreći novčanu kaznu;
- zahtjevi za donošenje **mišljenja** o tome je li sporazum koji Unija namjerava sklopiti s trećom državom ili međunarodnom organizacijom u skladu s Ugovorima. Takav zahtjev mogu podnijeti država članica ili europska institucija (Parlament, Vijeće ili Komisija).

838

novih predmeta

Prethodni
postupci:

567

od kojih 9 PPU-a

Države članice s
najvećim brojem
zahtjeva:

Njemačka:	106
Bugarska:	58
Italija:	46
Rumunjska:	38
Austrija:	37

Izravne tužbe:

29

od kojih

22

tužbe zbog povrede
obveze i

1

tužba zbog
„dvostruke povrede“

232

žalbe podnesene
protiv odluka
Općeg suda

12

zahtjeva za
besplatnu pravnu
pomoć

Stranka koja nije u
mogućnosti snositi
troškove postupka može
zahtijevati besplatnu
pravnu pomoć.

772

riješena predmeta

**Prethodni
postupci:**

547

od kojih 9 PPU-a

30

izravnih tužbi

30

utvrđenih povreda obveze
protiv 11 država članica

183

žalbe protiv
odluka Općeg
suda

od kojih su

23

dovele do ukidanja
odluke Općeg suda

1

zahtjev za donošenje
mišljenja

Prosječno trajanje
postupaka:

16,6

 mjeseci

3,7

 mjeseci

Prosječno trajanje hitnih
prethodnih postupaka

1113

neriješenih
predmeta
na dan
31. prosinca 2021.

Najvažnije teme:

Carinska unija	17
Državne potpore i tržišno natjecanje	115
Intelektualno i industrijsko vlasništvo	49
Okoliš	45
Oporezivanje	80
Poljoprivreda	24
Područje slobode, sigurnosti i pravde	136
Promet	61
Sloboda kretanja i poslovnog nastana i unutarnje tržište	77
Socijalno pravo	64
Zaštita potrošača	63

Članovi Suda

Sud se sastoji od 27 sudaca i 11 nezavisnih odvjetnika.

Suce i nezavisne odvjetnike, nakon savjetovanja s odborom zaduženim za davanje mišljenja o prikladnosti kandidata za obnašanje tih dužnosti, sporazumno imenuju vlade država članica.

Njihov mandat traje šest godina i može se obnoviti. Suci i nezavisni odvjetnici biraju se iz redova pravnika čija je neovisnost neupitna i koji ispunjavaju uvjete koji se u njihovim zemljama zahtijevaju za obavljanje najviših sudačkih dužnosti ili koji su priznati pravni stručnjaci.

K. Lenaerts
Predsjednik

L. Bay Larsen
Potpredsjednik

A. Arabadjiev
Predsjednik 1. vijeća

A. Prechal
Predsjednica 2. vijeća

K. Jürimäe
Predsjednica 3. vijeća

C. Lycourgos
Predsjednik 4. vijeća

E. Regan
Predsjednik 5. vijeća

M. Szpunar
Prvi nezavisni
odvjetnik

S. Rodin
Predsjednik 9. vijeća

I. Jarukaitis
Predsjednik 10. vijeća

N. Jääskinen
Predsjednik 8. vijeća

I. Ziemele
Predsjednica 6. vijeća

J. Passer
Predsjednik 7. vijeća

J. Kokott
Nezavisna odvjetnica

M. Ilešič
Sudac

J.-C. Bonichot
Sudac

T. von Danwitz
Sudac

M. Safjan
Sudac

F. Biltgen
Sudac

**M. Campos
Sánchez-Bordona**
Nezavisni odvjetnik

P. G. Xuereb
Sudac

**N. J. Cardoso da
Silva Piçarra**
Sudac

L. S. Rossi
Sutkinja

G. Pitruzzella
Nezavisni odvjetnik

P. Pikamäe
Nezavisni odvjetnik

A. Kumin
Sudac

N. Wahl
Sudac

**J. Richard
de la Tour**
Nezavisni odvjetnik

A. Rantos
Nezavisni odvjetnik

D. Gratsias
Sudac

**M. L. Arastey
Sahún**
Sutkinja

A. M. Collins
Nezavisni odvjetnik

M. Gavalec
Sudac

N. Emiliou
Nezavisni odvjetnik

Z. Csehi
Sudac

**O. Spineanu-
Matei**
Sutkinja

T. Čapeta
Nezavisna odvjetnica

L. Medina
Nezavisna odvjetnica

A. Calot Escobar
Tajnik

Sastav Suda

(Protokolarni red na dan 31. prosinca 2021.)

Prvi red, slijeva nadesno:

Prvi nezavisni odvjetnik M. Szpunar, predsjednik vijeća C. Lycourgos, predsjednica vijeća A. Prechal, potpredsjednik L. Bay Larsen, predsjednik K. Lenaerts, predsjednik vijeća A. Arabadjiev, predsjednica vijeća K. Jürimäe, predsjednici vijeća E. Regan i S. Rodin

Drugi red, slijeva nadesno:

Suci T. von Danwitz i M. Ilešič, predsjednici vijeća J. Passer, N. Jääskinen i I. Jarukaitis, predsjednica vijeća I. Ziemele, nezavisna odvjetnica J. Kokott, sudac J.-C. Bonichot

Treći red, slijeva nadesno:

Nezavisni odvjetnik P. Pikamäe, sutkinja L. S. Rossi, suci P. G. Xuereb, F. Biltgen i M. Safjan, nezavisni odvjetnik M. Campos Sánchez-Bordona, sudac N. J. Piçarra, nezavisni odvjetnik G. Pitruzzella

Četvrti red, slijeva nadesno:

Sutkinja M. L. Arastey Sahún, nezavisni odvjetnik A. Rantos, suci N. Wahl i A. Kumin, nezavisni odvjetnik J. Richard de la Tour, sudac D. Gratsias, nezavisni odvjetnik A. M. Collins

Peti red, slijeva nadesno:

Nezavisna odvjetnica L. Medina, sutkinja O. Spineanu-Matei, nezavisni odvjetnik N. Emiliou, suci M. Gavalec i Z. Csehi, nezavisna odvjetnica T. Čapeta, tajnik A. Calot Escobar

Opći sud

Općem sudu u prvostupanjskom postupku izravne tužbe mogu podnijeti **fizičke ili pravne osobe (društva, udruge itd.) i države članice** protiv akata institucija, tijela, ureda ili agencija Europske unije te mu se mogu podnijeti izravne tužbe za naknadu štete koju su prouzročile institucije ili njihovi službenici. Velik dio sporova koji se vode pred Općim sudom gospodarske je naravi: intelektualno vlasništvo (žigovi i dizajni Europske unije), tržišno natjecanje, državne potpore te nadzor bankarstva i financija.

Opći sud također je nadležan za odlučivanje u području javne službe u sporovima između Europske unije i njezinih službenika.

Protiv odluka Općeg suda može se podnijeti žalba Sudu, koja je ograničena na pravna pitanja. U predmetima u kojima je već provedeno dvostruko ispitivanje (koje je najprije izvršilo neovisno žalbeno vijeće, a potom Opći sud) Sud dopušta žalbu samo ako se njome otvara važno pitanje za jedinstvo, dosljednost ili razvoj prava Unije.

882

nova predmeta

785

izravnih tužbi,
od čega:

80

tužbi koje se odnose na državne potpore i tržišno natjecanje (uključujući 4 tužbe koje su podnijele države članice)

308

tužbi koje se odnose na intelektualno i industrijsko vlasništvo

81

tužba o pitanjima javne službe Unije

316

izravnih tužbi u drugim područjima (uključujući 11 tužbi koje su podnijele države članice)

70

zahtjeva za
besplatnu pravnu
pomoć

Stranka koja nije u mogućnosti snositi troškove postupka može zahtijevati besplatnu pravnu pomoć.

951

riješeni predmet

836

izravnih tužbi,

od čega:

81

tužba koja se odnosi na državne
potpore i tržišno natjecanje

307

tužbi koje se odnose na
intelektualno i industrijsko vlasništvo

128

tužbi o pitanjima javne
službe Unije

320

izravnih tužbi u drugim područjima

Prosječno trajanje
postupaka:

17,3 mjeseca

29 %

Udio odluka Općeg suda protiv
kojih je podnesena žalba Sudu

1428

neriješenih
predmeta

(na dan
31. prosinca 2021.)

Najvažnije teme:

Državne potpore	273
Ekonomska i monetarna politika	179
Intelektualno i industrijsko vlasništvo	320
Javna nabava	25
Mjere ograničavanja	51
Okoliš	16
Poljoprivreda	23
Pravilnik o osoblju Unije	133
Pristup dokumentima	44
Tržišno natjecanje	96

Članovi Općeg suda

Opći sud Europske unije od 1. rujna 2019. sastoji se od dvaju sudaca po državi članici. Suce sporazumno imenuju države članice na obnovljiv mandat od šest godina. Suci među sobom biraju predsjednika i potpredsjednika na obnovljivo razdoblje od tri godine. Svoje dužnosti obavljaju posve nepristrano.

M. van der Woude
Predsjednik

S. Papasavvas
Potpredsjednik

H. Kanninen
Predsjednik vijeća

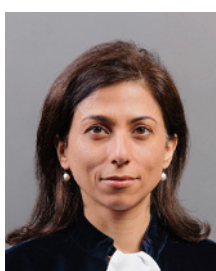
V. Tomljenović
Predsjednica vijeća

S. Gervasoni
Predsjednik vijeća

D. Spielmann
Predsjednik vijeća

A. Marcoulli
Predsjednica vijeća

R. da Silva Passos
Predsjednik vijeća

J. Senningsen
Predsjednik vijeća

M. J. Costeira
Predsjednica vijeća

A. Kornezov
Predsjednik vijeća

G. De Baere
Predsjednik vijeća

M. Jaeger
Sudac

S. Frimodt Nielsen
Sudac

J. Schwarcz
Sudac

M. Kancheva
Sutkinja

E. Buttigieg
Sudac

V. Kreuschitz
Sudac

L. Madise
Sudac

C. Iliopoulos
Sudac

V. Valančius
Sudac

N. Półtorak
Sutkinja

F. Schalin
Sudac

I. Reine
Sutkinja

R. Barents
Sudac

P. Nihoul
Sudac

U. Öberg
Sudac

**K. Kowalik-
Bańczyk**
Sutkinja

C. Mac Eochaidh
Sudac

R. Frendo
Sutkinja

T. Pynnä
Sutkinja

L. Truchot
Sudac

J. Laitenberger
Sudac

R. Mastroianni
Sudac

**J. Martín y Pérez
de Nanclares**
Sudac

O. Porchia
Sutkinja

G. Hesse
Sudac

**M. Sampol
Pucurull**
Sudac

M. Stancu
Sutkinja

**P. Škvařilová-
Pelzl**
Sutkinja

I. Nõmm
Sudac

G. Steinfatt
Sutkinja

R. Norkus
Sudac

T. Perišin
Sutkinja

D. Petrlík
Sudac

M. Brkan
Sutkinja

P. Zilgalvis
Sudac

K. A. Kecsmár
Sudac

I. Gâlea
Sudac

E. Coulon
Tajnik

3.

**Praćenje institucije na putu
prema novoj fazi u njezinoj
povijesti**

A | Uvodna riječ tajnika

Tajnik Suda, glavni tajnik institucije, vodi administrativne službe pod nadzorom njezina predsjednika.

Godina 2021. za službe institucije bila je godina učvršćivanja novih metoda provedenih u 2020. kako bi se osiguralo kontinuirano djelovanje i kvaliteta javne službe europskog pravosuđa, u kontekstu koji su obilježili nastavak krize uzrokovane pandemijom i fleksibilnost koja se zbog te krize zahtijevala na organizacijskoj i pojedinačnoj razini. Među tim se postignućima osobito ističu digitalizacija i pojednostavnjenje u protoku odluka, veća odgovornost suradnika i uspostava nove ravnoteže između poslovnog i privatnog života. Izvanredni rezultati Suda i Općeg suda, kao i Nagrada za dobru upravu koju je europska ombudsmanica dodijelila Sudu za projekt „Održavanje rasprava na daljinu” u kategoriji inovacije/digitalizacija, stoga su izvor priznanja i motivacije za sve službe da nastave tim putem.

Godina 2021. također je bila prilika da se proširi i ubrza transformacija rada službi pokretanjem nekoliko projekata kojima će se utvrditi okvir za budućnost.

Kao prvo, riječ je o **jačanju intenziteta potpore koja se pruža sudovima**, čije radno opterećenje, osobito Suda, doseže neviđene razine. Stoga su u tijeku projekti za razvijanje informacijskih sustava u području pravosuđa u svrhu istraživanja i pružanja pomoći u sastavljanju tekstova te jačanja izravne potpore pravosudnim aktivnostima koja se pruža kabinetima članova sudova. Promišlja se i o ispitivanju načina, a osobito tehnika koje omogućuju brže upoznavanje sa sadržajem postupovnih dokumenata.

Institucija će se moći osloniti na mogućnosti koje nude digitalni alati. Primjeri su brojni: digitalizacija u protoku dokumenata i odluka upravne prirode (završetkom projekta upravljanja dokumentima HAN) i sudske prirode (provedbom projekta integriranog sustava upravljanja predmetima – ISUP, što podrazumijeva blisku suradnju svih službi, tajništava i kabineta članova sudova). Tim se dvama projektima otvaraju važne mogućnosti pojednostavnjenja postupaka, praćenja postupaka, istraživanja i pružanja pomoći u postupanju s predmetima. Informatičke službe istodobno osiguravaju tehnološki nadzor i isprobavaju različite napredne tehnološke alate neovisno o tome je li riječ primjerice o alatima povezanim s radnim mjestom ili umjetnom inteligencijom.

Kao drugo, Sud će i dalje **u potpunosti biti predan višejezičnosti** na način da zajamči **široku jezičnu pokrivenost i kvalitetu usluga** pravnog i usmenog prevođenja. Riječ je o **znanju i iskustvu koji su jedinstveni u svijetu** i koje valja održavati i razvijati tako da se uključe mogućnosti povezane s tehnološkim razvojem, osobito kako bi se suočilo s povećanjem radnog opterećenja. Pojam „višejezičnost” obuhvaća sposobnost Suda da se obrati svakoj stranci i svakom građaninu na njegovu vlastitu jeziku. To je stoga pitanje pristupačnosti i legitimnosti pravosuđa Unije, ali i očuvanja kulturne i jezične raznolikosti Unije u cjelini. To je smisao „Pokreta višejezičnosti”, koji Sud provodi već nekoliko godina u okviru niza aktivnosti i događanja koji ističu vrijednost višejezičnosti i predanost Suda tom pokretu. Vrt višejezičnosti, s čijim se uređenjem započelo ove godine, bit će jedan od stalnih i vidljivih izraza te predanosti među drugim budućim projektima.

Kao treće, valja **dodatno približiti Sud građanima** tako da ga se učini pristupačnijim i poznatijim široj javnosti. Od Suda se više nego ikada traži da donosi odluke koje imaju znatan politički i društveni utjecaj na države članice i građane: ekonomska i monetarna politika, vladavina prava, pravo na azil, borba protiv terorizma, temeljna prava... Opseg posljedica tih odluka, koje su često složene, zahtijeva **komunikaciju i pružanje objašnjenja** kako bi građani mogli razumjeti i cijiniti temeljnu ulogu sudova Unije. Kako bi se ostvario taj cilj, treba naglasiti dva inovativna projekta.

Projekt koji je u tijeku uskoro bi trebao omogućiti da se probno osigura **internetski prijenos (webstreaming) određenih rasprava pred velikim vijećem**, čime načelo javnosti rasprave dobiva novu dimenziju u skladu sa suvremenim tehnološkim sredstvima. Svaki student prava, novinar, nacionalni sudac ili zainteresirani građanin mogao bi, neovisno o tome gdje živi, prisustvovati raspravama Suda a da ne mora doći u Luksemburg, i to na svim jezicima dostupnima za usmeno tumačenje na raspravi. Ta bi mogućnost cijelom svijetu dala uvid u svakodnevicu pravosudne aktivnosti Suda.

Osim toga, projekt **posjetâ na daljinu**, čija je pilot-faza provedena 2021. s učenicima srednjih škola iz nekoliko zemalja Europe, omogućit će da se proširi krug posjetitelja: većina europskih građana koji ne mogu putovati u Luksemburg moći će posjetiti Sud u uvjetima koji su što je moguće sličniji uvjetima dostupnima posjetiteljima uživo. Tom se inovacijom ukidaju ograničenja povezana sa zemljopisnom udaljenošću i predodžbom nepristupačnosti koju Sud može stvoriti kod određenog dijela javnosti. Zahvaljujući novim tehnologijama Sud je konačno virtualno dostupan svim građanima država članica.

Kao četvrto i posljednje, te će buduće projekte pratiti **ambiciozno upravljanje ljudskim resursima**, koje se nalazi u središtu politike Suda u području ljudskih resursa. Organizacije, neovisno o tome je li riječ o privatnim ili javnim, nacionalnim ili europskim organizacijama, nastoje odgovoriti na nove okolnosti, koje obilježavaju razvoj rada na daljinu, težnja suradnika za većom samostalnošću i očekivanja mladih generacija. Kako bi uspješno proveo važne projekte koje je predvidio, Sud se pridružuje tom pokretu kako bi se, kao i dosad, mogao osloniti na predane i talentirane suradnike. To zahtijeva sveobuhvatan pristup upravljanju ljudskim resursima, od metoda zapošljavanja do pripreme za umirovljenje, uključujući razvoj vještina kroz prvotnu, a potom daljnju obuku, promatranje i praćenje rada kolega na njihovu radnom mjestu (*job-shadowing*) i mentorstvo, kao i upravljanje karijerom te mogućnosti mobilnosti unutar institucije i između institucija. Kako bi i dalje težio izvrsnosti u radu, na Sudu je da stvori poticajne i dinamične radne uvjete. To podrazumijeva temeljni pristup koji treba biti stalni okvir smjernica koje se primjenjuju na upravljanje službama: uključivanje pitanja raznolikosti i uključenosti u cjelokupni rad institucije.

Radujem se našem susretu sljedeće godine, kada ćemo se osvrnuti na 2022., koja će biti u znaku 70. obljetnice Suda, najstarije institucije Unije.

Alfredo Calot Escobar
Tajnik Suda

EUJedinjeni u Rigi: jedinstveni pravosudni dijalog za ujedinjenu Europu

*Osvrt Ingussa Kalniņa,
bivšeg savjetnika predsjedništva Ustavnog suda Latvije*

Prvi put u povijesti Europske unije suci koji predstavljaju ustavne sudove država članica Unije i članovi Suda Europske unije sastali su se kako bi raspravljali o zajedničkim pravnim tradicijama Unije i načinu na koji ih uskladiti s ustavnim tradicijama i nacionalnim identitetima država članica. Konferencija je nazvana „EUJedinjeni u različitosti: između zajedničkih ustavnih tradicija i nacionalnih identiteta”. Organizirali su je zajedno Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Ustavni sud Latvije) i Sud te se održala 2. i 3. rujna 2021. u Rigi u Latviji. Zamisao o zajedničkoj konferenciji kojom će se uspostaviti dijalog između ustavnih sudova i Suda predložila je 2019. Ineta Ziemele, tadašnja predsjednica Ustavnog suda Latvije, a u potpunosti ju je podržao predsjednik Suda Koen Lenaerts. Bile su potrebne dvije godine kako bi se ta ideja realizirala, osobito zbog prepreka koje je donijela pandemija bolesti COVID-19.

Posebna struktura konferencije, kao i prilika da se konačno održi sastanak uživo, bile su vrlo ugodne i unijele su dinamiku u taj događaj, koji je stoga bio uspješan s aspekta organizacije, ali i sadržaja. Svi prisutni sudovi aktivno su sudjelovali u otvorenim i nesputanim raspravama, u okviru kojih su iznesena izvrsna izlaganja i zaključci, koji su potom objavljeni u zborniku.

Činjenica da se postigao zajednički sporazum o potrebi da se takav dijalog otvori i nastavi voditi u budućnosti značajna je sama po sebi.

U nacionalnim i međunarodnim informativnim medijima i na društvenima medijima (#RigaJusticeConference) opsežno se izvještavalo o tom događaju. Usto, Ustavni sud Latvije predstavio je prvu epizodu svoje audioemisije na zahtjev pod nazivom „Tversme” s predsjednikom Suda Koenom Lenaertsom kao počasnim gostom kako bi naglasio važnost dijaloga.

Forum sudaca, jedinstvena prilika za sastanak i razmjenu stajališta

*Osvrt Marije José Hernández Vitorije,
predsjednice Vijeća za socijalna pitanja Visokog suda Aragona*

Sretna sam što imam priliku podijeliti svoje iskustvo s Foruma europskih sudaca koji se održao u Luxembourggu od 20. do 22. studenoga 2021. Program Foruma uključivao je radne sastanke s vrlo različitim temama, stoga ću navesti seminare na kojima sam osobno sudjelovala.

Određena pitanja koja su postavili suci i o kojima su raspravljali sudionici na vrlo su zanimljiv način pridonijela obavljanju pravosudne aktivnosti. Konkretno, želim navesti razmišljanje koje se razvilo u pogledu prava na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje, o ulozi koju ima članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima i o njegovu doseg u osobito s gledišta prava na djelotvornu sudsku zaštitu i na nepristrani sud. Forum nam je pružio sveobuhvatan uvid u razvoj sudske prakse Suda u pogledu tog načela i pravnu osnovu koja se upotrebljavala u njegovoj novijoj sudskoj praksi od 2018. (vidjeti C-64/16, Associação Sindical dos Juízes Portugueses). U tim se presudama nekoliko pravnih pravila iz Ugovora o Europskoj uniji (UEU) povezano s člankom 47. Povelje, npr. pravno pravilo u skladu s kojim „[d]ržave članice osiguravaju pravne lijekove dostatne za osiguranje učinkovite pravne zaštite u područjima obuhvaćenima pravom Unije” (članak 19. stavak 1. UEU-a), pravno pravilo u kojem se navode vrijednosti Unije, uključujući vladavinu prava (članak 2.), načelo lojalne suradnje među državama članicama (članak 4. stavak 3.), kao i odredbe Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (članci 6. i 13.). Svi smo mi kao europski suci i suci koji predano sudjeluju u stvaranju prava Unije mogli steći znanje korisno za primjenu odredbi članka 47. Povelje na nacionalnoj razini.

Druga tema o kojoj se se posebno raspravljalo u okviru Foruma 2021. jest ona o pojmu neovisnosti pravosuđa, što je pitanje koje se ne odnosi samo na ustroj pravosuđa svake države članice Unije nego i na svakog člana sudbene vlasti tih država. Tako se podsjetilo na to da nije dovoljno da se pravosudno tijelo uspostavi zakonom nego treba osigurati i da nije strukturno ili funkcionalno povezano s ovlastima koje treba nadzirati. Primjerice, razmatrali smo slučaj europskog uhiđenog naloga: Sud je utvrdio da načela uzajamnog priznavanja i uzajamnog povjerenja među državama članicama mogu biti ograničena u iznimnim okolnostima, što podrazumijeva da najprije treba ispitati sadržava li pravosudni sustav države koja od druge države zahtijeva predaju određene osobe nedostatke u odnosu na načelo neovisnosti pravosuđa. Ta će rasprava, koja je vrlo korisna jer je veoma praktična, omogućiti nacionalnim sucima da se suoče s dvojba koje se sve češće javljaju prilikom donošenja odluka.

S kolegama sam raspravljala i o uvjetima obavljanja našeg zanimanja, pri čemu smo istaknuli našu dužnost nepristranosti, ali i naše pravo na zaštitu od vanjskih pritisaka. Razmijenili smo mišljenja i o nizu zakonodavnih mjera u nekoliko država članica koje utječu na karijeru sudaca, kao što su stegovni postupci ili pravila o odgovornosti sudaca, a koje nisu u skladu s načelima prava Unije.

Naposljetku, zahvaljujući Forumu 2021. imali smo priliku sudjelovati na raspravi pred velikim vijećem u predmetu u kojem je riječ upravo o usklađenosti s pravom Unije pravila stegovnog postupka koja se odnose na suce i koja je donijela određena država članica. Ta je praktična vježba iz prava Unije omogućila svim sudionicima Forumu 2021. da se upoznaju s radom pravosuđa Unije, osobito zahvaljujući pitanjima koja su zastupnicima stranaka postavili članovi velikog vijeća. Njihovim se pitanjima prikazao postupak pravnog rasuđivanja koji treba slijediti kako bi se riješio tako složen problem.

Sudjelovanje na Forumu 2021. za mene je bilo dragocjeno iskustvo. Znanja koja sam ondje stekla pomoći će mi da razjasnim različite pravne pojmove koji su vrlo korisni u mojem svakodnevnom radu, u kojem primjećujem da je doprinos Suda od sve veće važnosti. Otišla sam s Forumu 2021. s velikim osjećajem zadovoljstva što sam članica Europske unije, koja nam pruža pravna pravila koja omogućuju miroljubivo supostojanje različitih osoba i zemalja, i što sam mogla surađivati s njezinom pravosudnom institucijom koja nam tumačenjem i provedbom zakona pomaže da oblikujemo ideju građanstva Unije.

Zahvaljujući izvršnoj organizaciji Forum 2021. bio je prilika za raspravu i razmjenu stajališta među pravnim stručnjacima, a tijekom ovog izdanja imala sam priliku uvjeriti se da su sudionici i članovi institucije koji su u velikoj mjeri zaslužni za uspjeh ovog događaja vrlo pristupačni i otvoreni jedni prema drugima.

Odnosi s javnošću

Dijalog s pravnim stručnjacima i širom javnošću nastavljen je u 2021. Iako su se zadržali tradicionalni kanali komunikacije, dijalog se znatno razvio u virtualnom svijetu, osobito zahvaljujući videokonferencijama i društvenim mrežama.

131

rasprava održana
je putem
videokonferencije

Zbog zdravstvene krize koja je obilježila 2020. i 2021. te poteškoća koje je donijela građanima Europske unije osobito u pogledu kretanja, Sud je morao ojačati svoje djelovanje prema javnosti. Kriza je stoga bila odlučujući element za provedbu novih oblika komunikacije i ubrzala je završetak projekata koji su pokrenuti prije pojave pandemije. Sud provodi politiku otvorenosti prema građanima kako bi oni bolje poznavali svoja prava na temelju sudske prakse obaju sudova institucije. Tu su politiku istodobno ojačali upotreba tradicionalnih komunikacijskih sredstava i uvođenje novih mogućnosti za javnost.

Održavanje rasprava na daljinu, koje se uvelo 2020. kako bi se osiguralo kontinuirano djelovanje javne služne europskog pravosuđa, inovacija je na temelju koje je institucija u 2021. dobila nagradu europske ombudsmanice za dobru upravu, koja se dodjeljuje zbog izvrsnosti u inovacijama i digitalizaciji. U 2021. **videokonferencije su se upotrijebile za održavanje 131 rasprave** pred Općim sudom i Sudom. To održavanje rasprava na daljinu u kratkom je vremenu utrljalo put za prijenos rasprava.

Broj priopćenja za medije, čiji je cilj informiranje novinara i osoba koje se bave pravnom praksom o odlukama Suda i Općeg suda u stvarnom vremenu odmah nakon njihove objave kako bi se o tome obavijestilo javnost, znatno se povećao u 2021. U 2021. objavljeno je **231 priopćenje za medije**, odnosno **ako se uzmu u obzir sve jezične verzije koje su dostupne na stranici i koje su proslijeđene dopisnicima, objavljeno je 3206 priopćenja za medije.**

231

priopćenje za
medije

3206

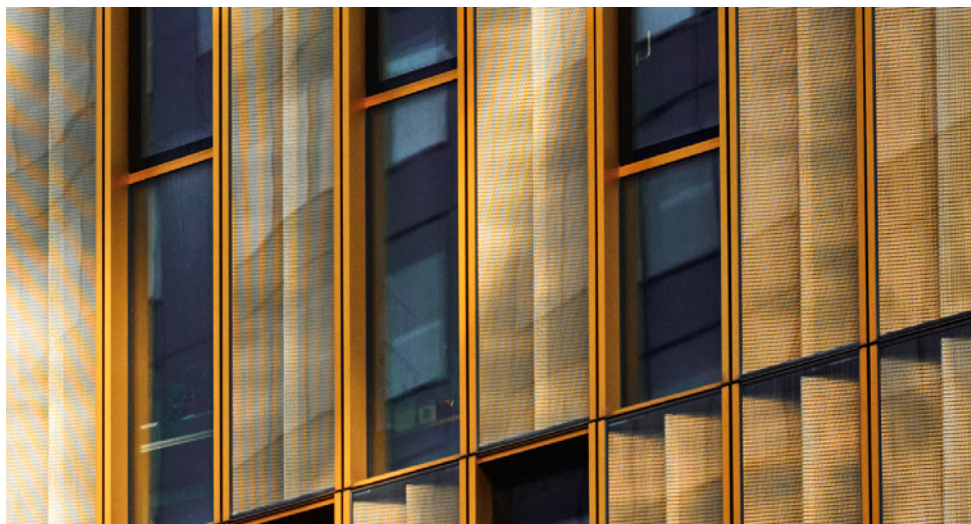
priopćenja
za medije u
svim jezičnim
verzijama

Službenici za odnose s javnošću Uprave za komunikaciju uložili su napore i primijenili svoje stručno znanje kako bi objasnili presude, rješenja i mišljenja, kao i predmete koji su u tijeku, pri čemu su povećali komunikaciju s novinarima država članica kako bi im pružili informacije iz prve ruke, informirali ih o važnim predmetima i objasnili im rješenja koja su sudovi ponudili u pogledu pravnih pitanja istaknutih u predmetima. Službenici za odnose s javnošću tako su poslali **601 informativni dopis**, koji je prije svega namijenjen novinarima, ali i pravnim stručnjacima, te su prosljedili **630 kratkih obavijesti** o predmetima za koje nisu objavljena priopćenja za medije. Usto, što se tiče posebnih zahtjeva za informacije koji se odnose na rad institucije ili predmete, u 2021. primljeno je i odgovoreno na **12 538 poruka elektroničke pošte** i **7182 telefonska poziva** (na jeziku svakog podnositelja zahtjeva), a Sud je u skladu s važećim propisima odobrio **110 zahtjeva za pristup njegovim upravnim dokumentima i povijesnoj arhivi**.

Institucija, koja je na Twitteru aktivna od 2013., nastavila je upotrebljavati tu platformu kako bi informirala širu javnost na svojim dvama računima, na francuskom i engleskom jeziku, koji ukupno imaju **127 700 pratitelja**. Objavljena su **962 tweeta**, koji su uglavnom bili posvećeni najvažnijim presudama koje su donijeli Sud i Opći sud i glavnim događajima u radu institucije. Institucija je prisutna i na poslovnoj platformi LinkedIn, na kojoj je za svojih **132 000 pratitelja** objavila **365 poruka**.

S druge strane, zajednica pravnih stručnjaka ima pristup „Tematskim prikazima“, kao i „Mjesečnom biltenu sudske prakse“, kompilacijama kratkih prikaza odluka Suda i Općeg suda koje zbog pravnih pitanja koja obrađuju zaslužuju osobitu pozornost. Ti instrumenti, koje nudi Uprava za istraživanje i dokumentaciju, omogućuju pravnim stručnjacima da se kratkim pregledom upoznaju s aktualnostima u sudskoj praksi općenito ili u pojedinom području prava Europske unije.

601
informativni
dopis

630
kratkih
obavijesti

7182
telefonska
poziva

962
tweeta

Sud je ispitao i upotrijebio najučinkovitije tehnološke alate kako bi dopro do najšire moguće publike. Bilo da je riječ o Godišnjem izvješću/Godišnjem pregledu u formatu html, o **novim alatima za savjetovanje** koje stavlja na raspolaganje **Uprava za knjižnicu** ili o pripremi posjetâ Sudu na daljinu **za skupine učenika srednjih škola**, pravosudna institucija Unije povećala je inicijative usmjerene na javnost.

1843
posjetitelja
u zgradama
Suda

Organizacija posjeta važna je aktivnost za Sud u okviru njegove politike otvorenosti i širenja znanja ne samo među pravnim stručnjacima i studentima prava nego i među europskim građanima. Zdravstvene okolnosti u 2021., iako nisu bile tako ozbiljne kao u 2020., ipak su ograničile posjete i primanje posjetitelja. Međutim, Sud je ipak, u mjeri u kojoj je to bilo moguće, ponovno otvorio svoja vrata i primio **1843 posjetitelja u svojim zgradama**. Razvoj posjetâ na daljinu, u skladu s tradicionalnim obrascem koji je osmišljen kao posjeti uživo, nastavio se i unaprijedio jer se organiziralo **87 programa posjeta na digitalnim platformama**, koji su **omogućili primanje 3210 osoba**.

4.

**Institucija koja
poštuje okoliš**

Sud već niz godina provodi ambicioznu politiku zaštite okoliša kojom nastoji ispuniti najviše standarde održivog razvoja i očuvanja okoliša.

Kao i svake godine, institucija vodi računa o razvoju najnovijih pokazatelja kojima raspolaže, odnosno onih iz **2020.**

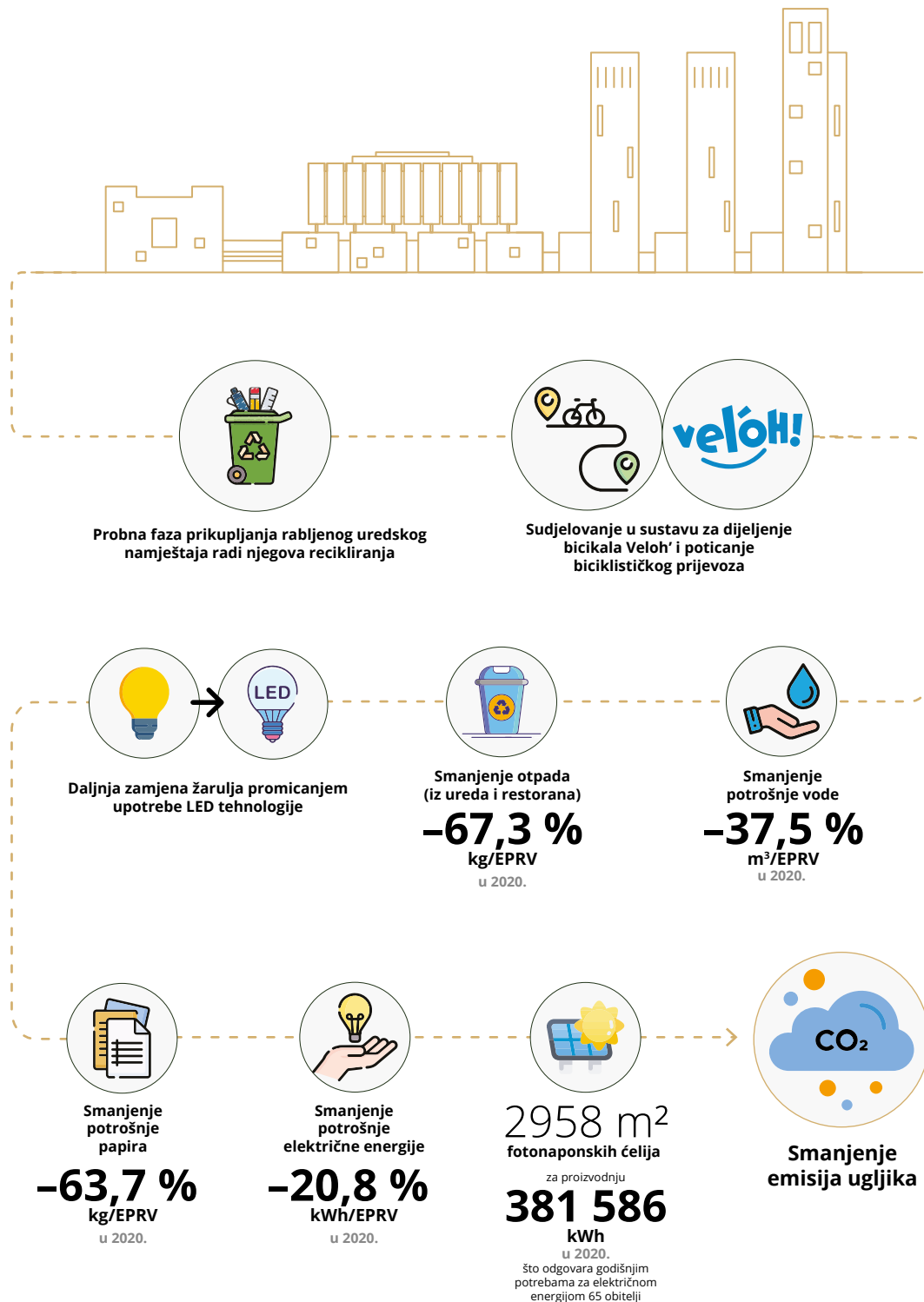
Upravljanje kompleksom zgrada institucije i svakodnevno upravljanje sredstvima i pomagalima koja joj stoje na raspolaganju prožeti su stalnom brigom za zaštitu okoliša, o čemu svjedoči **registracija u sustavu EMAS** (Eco-Management and Audit Scheme) od 2016. **EMAS certifikatom**, koji je ustanovljen europskom uredbom i odobrava se organizacijama koje ispunjavaju stroge uvjete u pogledu svoje okolišne politike i napora u očuvanju okoliša i održivom razvoju, snažno se potvrđuju obveza zaštite okoliša Suda i visoka razina ekološke učinkovitosti koju je dosegnuo.

U svojoj **godišnjoj Izjavi o okolišu** Sud iznosi detaljan prikaz ekološke učinkovitosti te postojećih i budućih ekoloških projekata u instituciji. Sud je, primjerice, razvio **internetski modul osposobljavanja** s pomoću kojeg se obraća svim novim djelatnicima kako bi ih informirao o okolišnim aspektima njihova svakodnevnog rada te promiče stjecanje pravilnih navika s informatičkog gledišta i gledišta uredske automatizacije, korištenja energije, vode i obrade otpada, kao i navike povezane s njihovim putovanjem.

U okviru jedne od nedavnih konkretnih mjera Sud je od studenoga 2020. u potpunosti odustao od korištenja **plastičnih boca za jednokratnu upotrebu** u raspravnim dvoranama, sobama za vijećanje i na sjednicama.

Aplikacija e-Curia (vidjeti str. 30.), koja se široko primjenjuje za razmjenu sudskih dokumenata između zastupnika stranaka i sudova Unije, također ima pozitivan učinak na okoliš. Na primjer, da su sve stranice postupovnih akata koje su 2021. Sudu i Općem sudu dostavljene putem e-Curije (više od milijun stranica) poslane u papirnatom obliku zajedno s preslikama, to bi dovelo do proizvodnje dokumenata čija bi težina iznosila nekoliko tona papira, koje bi usto trebalo fizički prevesti u Luksemburg.

Ekvivalent punog radnog vremena (EPRV) jedinica je koja omogućuje mjerenje radnog opterećenja neovisno o razlikama u broju radnih sati službenika u tjednu koje postoje zbog različitih oblika radnih odnosa.

Okolišni pokazatelji za vodu, otpad, papir i električnu energiju odgovaraju onima iz 2020. Odstupanja su procijenjena u odnosu na 2015., koja je referentna godina.

Znatno smanjenje otpada i potrošnje resursa objašnjava se iznimnom situacijom u 2020. zbog **zdravstvene krize**.

5.

Pogled prema budućnosti

Godina 2022. bit će godina obljetnice Suda.

Osnovan 1952. pod nazivom „Sud Europske zajednice za ugljen i čelik” (EZUČ), Sud u 2022. slavi 70 godina svojeg postojanja.

Povodom te obljetnice potrebno je ne samo osvrnuti se na osnivanje i razvoj pravosudne institucije koja je zajednička za 27 država članica Europske unije nego i spoznati vrijednosti na kojima se temelji njezina zadaća.

Institucija pokreće nove projekte, pri čemu građanina stavlja u središte svojih inicijativa i jača svoj utjecaj u državama članicama.

Jedna od svečanosti koje se predviđaju jest retrospektivna kampanja, koja je već započela na Twitteru i dostupna je pod nazivom #CJUEen70jours, a u okviru koje se, godinu po godinu, predstavljaju glavni događaji u posljednjih 70 godina i glavne presude koje je institucija donijela. U tijeku je i snimanje filma posvećenog povijesti Suda i njegovoj ulozi u izgradnji Europe. Prvi će se put prikazati na jedinstvenom Forumu sudaca s temom „Pravosuđe pristupačno građaninu”, na kojem će sudjelovati svi predsjednici vrhovnih i ustavnih sudova država članica, a bit će dostupan i široj javnosti.

Sud će tijekom cijele godine organizirati događaje kojima će se obilježiti 70 godina postojanja naše institucije. Obljetnica će biti prilika da se javnost upozna s radom Suda i njegovim utjecajem na život građana Unije.

Svakog dana institucija, suci i nezavisni odvjetnici te cjelokupno osoblje rade na zaštiti temeljnih načela koja su obvezujuća za države i koja se jamče svakom građaninu donošenjem odluka koje su dostupne na svim jezicima.

Zaštita vladavine prava, kao i svih temeljnih prava, jednakosti između muškaraca i žena, prava radnika, okoliša i potrošača, okosnica su rada Suda otkad su njegovi prvi članovi stupili na dužnost 4. prosinca 1952.

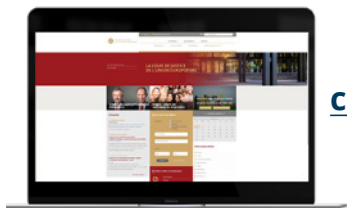

6.

Ostanite
povezani!

Pristupite portalu za pretraživanje sudske prakse Suda i Općeg suda putem stranice Curia:

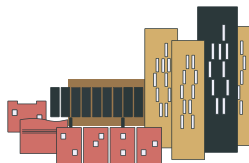
curia.europa.eu

Pratite aktualnosti u sudskoj praksi i u instituciji:

- pregledavanjem **priopćenja za medije**:
curia.europa.eu/jcms/PressReleases
- pretplatom na **RSS kanal** Suda:
curia.europa.eu/jcms/RSS
- praćenjem Twitter računa institucije: **CourUEPresse** ili **EUCourtPress**
- praćenjem **LinkedIn** računa:
<https://www.linkedin.com/company/european-court-of-justice>
- preuzimanjem aplikacije CVRIA za pametne telefone i tablete
- pregledavanjem **Zbornika sudske prakse**:
curia.europa.eu/jcms/EuropeanCourtReports

Za više informacija o aktivnostima institucije:

- posjetite stranicu o **Godišnjem izvješću 2021.**:
curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - Godišnji pregled
 - Izvješće o pravosudnoj aktivnosti
 - Izvješće o upravljanju
- pogledajte **videa na YouTubeu**

Pristupite dokumentima institucije:

- **povijesna arhiva:**
curia.europa.eu/jcms/archive
- **upravni dokumenti:**
curia.europa.eu/jcms/documents

Posjetite sjedište Suda Europske unije:

- Institucija zainteresiranima nudi posebno osmišljene **programe posjeta** prilagođene interesu svake pojedine skupine (prisustvovanje raspravi, razgledavanje zgrada ili umjetnina uz vodiča, studijski posjet):
curia.europa.eu/jcms/visits
- Zahvaljujući **virtualnom obilasku**, kompleks zgrada možete također vidjeti iz zraka te u njega ući iz vlastita doma:
<https://curia.europa.eu/visit360/>

Za sve informacije o instituciji:

- pišite nam putem **obrasca za kontakt:**
curia.europa.eu/jcms/contact

SUD
EUROPSKE UNIJE

Sud
L-2925 Luxembourg
tel. +352 4303-1

Opći sud
L-2925 Luxembourg
tel. +352 4303-1

Internetska stranica Suda: curia.europa.eu

Tekst dovršen u ožujku 2022.

Stanje podataka na dan 31.12.2021.

Ni institucija ni osoba koja djeluje u ime institucije nisu odgovorne za upotrebu objavljenih informacija.

Luxembourg: Sud Europske unije

Uprava za komunikaciju

Odjel za publikacije i elektroničke medije

Fotografije: © Europska unija, 2019.–2022.; Shutterstock; © Aleksandrs Kravčuks, 2021.; © Katrina De Rycke, 2021.

Umnožavanje je dopušteno uz navođenje izvora.

Zabranjuje se svaka upotreba ili umnožavanje fotografija ili drugih dokumenata za koje Europska unija nema autorska prava bez dopuštenja nositelja autorskih prava.

PRINT	QD-AQ-22-001-HR-C	ISBN 978-92-829-4064-8	ISSN 2467-1452	doi:10.2862/651093
PDF	QD-AQ-22-001-HR-N	ISBN 978-92-829-4047-1	ISSN 2467-1681	doi:10.2862/027
HTML	QD-AQ-22-001-HR-Q	ISBN 978-92-829-4036-5	ISSN 2467-1681	doi:10.2862/299

SUD
EUROPSKE UNIJE

Uprava za komunikaciju
Odjel za publikacije i elektroničke medije

Svibanj 2022.

